

EIROPAS SAVIENĪBAS
TIESA

GADA APSKATS

2020. gada ziņojums

Eiropas Savienības Tiesa
ir Savienības tiesību
ievērošanas garants.

2020. gada ziņojums

Gada apskats

Eiropas Savienības Tiesa ir viena no septiņām Eiropas Savienības iestādēm.

Kā Savienības tiesu varas īstenotājai tai ir uzdevums nodrošināt Savienības tiesību ievērošanu, gādājot par Līgumu vienveidīgu interpretāciju un piemērošanu, kā arī nodrošinot Savienības iestāžu un struktūru pieņemto tiesību aktu tiesiskuma pārbaudi.

Šī iestāde veicina Savienības vērtību saglabāšanu un ar savu judikatūru līdzdarbojas Eiropas celsmē.

Eiropas Savienības Tiesu veido divas tiesas – Tiesa un Eiropas Savienības Vispārējā tiesa.

Satura rādītājs

Priekšsēdētāja priekšvārds	5
1 2020. gads īsumā	7
A Gads attēlos	8
B Gads skaitļos.....	22
2 Tiesvedības darbība	27
A Atskats uz gada nozīmīgākajiem spriedumiem.....	28
B Galvenie skaitliskie rādītāji par tiesvedības darbību	56
3 Gads Eiropas Savienības tieslietu civildienesta darbības pielāgošanās un nepārtrauktības zīmē	63
A Tiesas sekretāra ievadvārdi	64
B Krīzes pārvaldības posmi	69
C Tiesas darbības bilance pandēmijas laikā.....	72
Fokuss Tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai attālināti	74
Fokuss Sabiedriskās attiecības.....	76
Fokuss Daudzvalodības ģenerāldirekcijas ieguldījums iestādes darbības nepārtrauktībā.....	80
Fokuss Pandēmijas pārbaudījums informācijas tehnoloģijām	81
4 Videi draudzīga iestāde	83
5 Skats nākotnē	87
6 Palieci ar mums!	91

Inovatīvu tehnisko risinājumu ieviešana rekordīsā laikā ļāva nodrošināt pēc iespējas normālāku tiesu darbu un darbības nepārtrauktību, kalpojot Eiropas tiesiskumam.

... neraugoties uz grūtībām, ar kādām visiem nācās saskarties personīgajā un profesionālajā dzīvē, es ar lepnumu vēlos norādīt, ka personāla kolektīvā spēja pielāgoties un mērķtiecība ir ļāvušas Tiesai un Vispārējai tiesai ieinteresēto personu interesēs nodrošināt efektīvu lietu izskatīšanu un garantēt savu nolēmumu kvalitāti.

Priekšsēdētāja priekšvārds

Eiropā, tāpat kā pārējā pasaulē aizgājušo gadu būtiski iezīmēja Covid-19 pandēmija, kas izmainīja mūsu privāto un sociālo dzīvi, kā arī mūsu darba ieradumus. Pateicoties Tiesas laikus īstenotajiem krīzes plāniem, kā arī tiesas locekļu un iestādes personāla priekšzīmīgajām pielāgošanās spējām un apņēmībai, šo negaidīto situāciju bija iespējams efektīvi vadīt.

Inovatīvu tehnisko risinājumu ieviešana rekordīsā laikā ļāva nodrošināt pēc iespējas normālāku tiesu darbu un darbības nepārtrauktību, kalpojot Eiropas tiesiskumam.

Iestāde veica atbilstošus pasākumus, lai aizsargātu savus darbiniekus un novērstu vīrusa izplatīšanos tās iekšienē, kā arī lai nodrošinātu darba apstākļus, kas ir līdzīgi parastajiem apstākļiem. Pēc tiesas sēžu piespiedu pārtraukuma no marta vidus līdz maija beigām iestāde spēja nodrošināt to atsākšanu, vienlaikus garantējot visu to personu aizsardzību, kurām tajās bija jāpiedalās.

Gada statistika ļoti ierobežotā apmērā atspoguļo veselības krīzes sekas. Tā kā pandēmijas pirmajos mēnešos palēninājās valstu tiesu darbība, iesniegto lietu skaits nerasniedza 2019. gada rekordlīmeni, taču saglabājās tuvu 2018. un 2017. gada lietu skaitam. Savukārt pabeigto lietu skaits ir samazinājies tikai nedaudz, pateicoties dažādajiem pasākumiem, kas tika veikti, lai mazinātu ietekmi, kāda bija neiespējamībai rīkot tiesas sēdes vairāk nekā divu mēnešu ilgā laikposmā, kā arī pārvietošanās ierobežojumiem, kuri bija spēkā, sēdēm atsākoties. Tādējādi jānorāda, ka, neraugoties uz 2020. gada kritisko kontekstu, abu tiesu darbības līmenis bija gandrīz tāds pats kā 2017. gadā un pat pārsniedza 2016. gada darbības līmeni.

Pievēršoties būtībai, jānorāda, ka gada visnozīmīgākā judikatūra, kuru jūs atradīsiet apkopotu šajā Gada apskatā, ietver svarīgus spriedumus, īpaši pamatbrīvību un tiesiskuma principu jomā. Šie spriedumi apliecina Savienības tiesu būtisko lomu Eiropas institucionālajā sistēmā gan attiecībā uz tirgus dalībniekiem, gan pilsoņiem.

2020. gadu iezīmēja arī cits notikums: 31. janvāra pusnaktī, dalījusi kopīgu likteni vairāk nekā 47 gadu garumā, Apvienotā Karaliste faktiski izstājās no Eiropas Savienības. *Brexit* rezultātā amatus atstāja iestādes Lielbritānijas locekļi, tomēr tas neietekmēja tajā strādājošo Lielbritānijas darbinieku situāciju.

Pārskatot 2020. gadu un neraugoties uz grūtībām, ar kādām visiem nācās saskarties personīgajā un profesionālajā dzīvē, es ar lepnumu vēlos norādīt, ka personāla kolektīvā spēja pielāgoties un mērķtiecība ir ļāvušas Tiesai un Vispārējai tiesai ieinteresēto personu interesēs nodrošināt efektīvu lietu izskatīšanu un garantēt savu nolēmumu kvalitāti. Šā rezultāta sasniegšanai veiktie pasākumi un izmaiņas rada arī resursus, kurus iestāde varēs izmantot arī nākotnē, nolūkā nepārtraukti uzlabot Eiropas Savienības tieslietu civildienesta darbību.

Koen Lenaerts

Eiropas Savienības Tiesas priekšsēdētājs

1

2020. gads īsumā

A | Gads attēlos

B | Gads skaitļos

A | Gads attēlos

---

13. JANVĀRIS

Von der Leyen Komisijas svinīgais solījums

Svinīgā sēdē Tiesā Eiropas Komisijas priekšsēdētāja **Ursula von der Leyen** un **jaunie Eiropas Komisijas locekļi** deva Līgumos paredzēto svinīgo solījumu, piedaloties Viņa Karaliskajai Augstībai Luksemburgas lielhercogam **Henri**, Luksemburgas Lielhercogistes Deputātu palātas priekšsēdētājam **Fernand Etgen** un Luksemburgas Lielhercogistes premjerministram **Xavier Bettel**. Savā uzrunā Tiesas priekšsēdētājs **Koen Lenaerts** atgādināja, ka svinīgais solījums ir sen iedibināta prakse, kas simbolizē ES veidoto tiesisko savienību.

17. JANVĀRIS

Lietu Junqueras i Vies u. c./Parlaments iesniegšana

Vispārējai tiesai vairākās lietās, kas saistītas ar **2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām**, ir jālemj par prasībām, ko cēlušas Katalonijas ievēlētās personas, tostarp **C. Puigdemont i Casamajó** un **O. Junqueras i Vies** ([T-100/20](#), [T-115/20](#), [T-613/20](#)).

27. JANVĀRIS

Tikšanās ar CCBE

Eiropas Savienības Zvērinātu advokātu padomes (**CCBE**) delegācija tikās ar Tiesas un Vispārējās tiesas locekļiem, lai apmainītos ar viedokļiem par kopīgu interešu jautājumiem, it īpaši attiecībā uz **Savienības tiesu darbības procesuālajiem aspektiem**. **CCBE** pārstāv 45 valstu advokātu kolēģijas (proti, vairāk nekā miljonu Eiropas advokātu).

29. JANVĀRIS

Hērodota un Tukidīda "ermas" novietošana Tiesā

Tiesa iegūst **divpusēju skulptūru**, kas atspoguļo divus grieķu vēsturniekus – Hērodotu un Tukidīdu, kuri skatās pretējos virzienos. Ar IV gadsimta p.m.ē. beigām datētā bronzas oriģināla atveidojums marmorā ir iegūts no Farnēzes kolekcijas, un to ir patapinājis Neapoles Valsts arheoloģijas muzejs. Hērodots tiek uzskatīts par pirmo vēsturnieku, kurš izmantoja vietu izpēti, savukārt Tukidīdu uzskata par pirmo, kurš rūpīgi veica vēstures objektīvi zinātnisku izklāstu.

31. JANVĀRIS

Apvienotā Karaliste atstāj Eiropas Savienību

47 gadus pēc pievienošanās Eiropas Savienībai **Apvienotās Karalistes izstāšanās** stājas spēkā pusnaktī. **Tiesas jurisdikcijā joprojām ir** visas lietas, ko ierosinājusi Apvienotā Karaliste vai kuras vērstas pret to, kā arī prejudiciālu nolēmumu sniegšana par Apvienotās Karalistes tiesu lūgumiem, kas iesniegti pirms pārejas perioda beigām 2020. gada nogalē.

Februāris

6. FEBRUĀRIS

Amata pienākumu atstāšanas ceremonija

Vispārējā tiesā tiek rīkota ceremonija saistībā ar **Ian Stewart Forrester** – Vispārējās tiesas tiesneša laikā no 2015. līdz 2020. gadam – amata pienākumu pildīšanas izbeigšanu saistībā ar *Brexit*.

12. FEBRUĀRIS

Amata pienākumu atstāšanas ceremonija

Tiesā tiek rīkota ceremonija saistībā ar **Christopher Vajda** – tiesneša laikā no 2012. līdz 2020. gadam – amata pienākumu pildīšanas izbeigšanu saistībā ar *Brexit*.

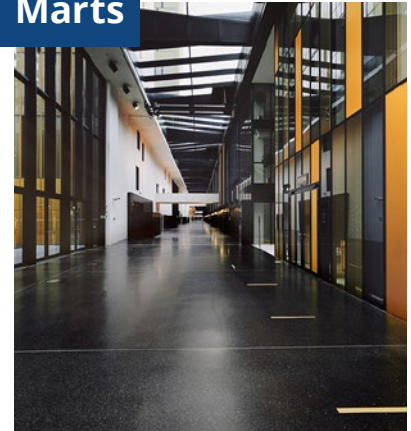
13. FEBRUĀRIS

Divu jaunu Revīzijas palātas locekļu un Eiropas ombudes zvēresta nodošana

Svinīgā sēdē Tiesa pieņem svinīgo solījumu, ko dod jaunie Revīzijas palātas locekļi **François-Roger Cazala** (Francija) un **Joëlle Elvinger** (Luksemburga), kā arī Eiropas ombude **Emily O'Reilly** (Īrija) saistībā ar viņas atkārtotu ievēlēšanu amatā, solot pildīt pienākumus pilnīgi neatkarīgi Savienības vispārējās interesēs.

Marts

16. MARTS

Attālināti... bet joprojām kopā

Lai sekmētu cīņu pret Covid-19 pandēmijas izplatīšanos un aizsargātu savus darbiniekus, Tiesa ievieš **vispārēju tāldarba režīmu**. Izņemot personas, kurām ir jāveic neatliekami uzdevumi, iestādes telpas darbiniekiem un apmeklētājiem vairs nav pieejamas.

16. MARTS

Lietas *Lufthansa* iesniegšana Tiesā

Tiesai tiek lūgts pārbaudīt, vai direktīva par **pasažieru datu reģistrā (PDR) ietvertu aviopasažieru personas datu izmantošanu** tostarp teroristu nodarījumu novēršanai un atklāšanai ir saderīga ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu ([C-148/20](#), [C-149/20](#) un [C-150/20](#)).

23. MARTS

Jauna ģenerālvokāta stāšanās amatā

Tiesas ģenerālvokāta amatā tiek iecelts **Jean Richard de la Tour** (Francija), kurš aizstāj *Yves Bot*. Ņemot vērā veselības krīzi, zvēresta nodošanas ceremonija notiek attālināti videokonferencē, piedaloties Tiesas priekšsēdētājam, pirmajam ģenerālvokātam un sekretāram.

24. MARTS

Lietas *Tartu Agro*/Komisija iesniegšana Vispārējā tiesā

Igaunijas lauksaimniecības pārtikas rūpniecības sabiedrība *Tartu Agro* vēlas panākt, lai tiktu atcelts Komisijas lēmums, kurā ir secināts, ka Igaunijas valsts ir īstenojusi nelikumīgu **valsts atbalstu**, iznomājot tai lauksaimniecības zemi par nomas maksu, kas ir zemāka par tirgus cenu. Vienlaicīgi ar rīkojumu par pagaidu noregulējumu tiek **apturēta summas atmaksa Covid-19 radītās veselības krīzes dēļ**. Sabiedrība atsauca uz pandēmijas finansiālajām sekām un risku, ka summas atmaksas gadījumā tai būs jāizbeidz sava darbība, un tas ietekmētu dalībvalsts pārtikas drošību ([T-150/20](#)).

26. MARTS

Pirmie pasludinātie spriedumi pārvietošanās ierobežojumu pasākumu režīmā

Sākot no šī datuma, ņemot vērā veselības krīzi, Tiesas un Vispārējās tiesas spriedumu pasludināšana un iknedēļas ģenerālvokātu secinājumu lasīšana notiek **kopīgā tiesas sēdē** Vispārējā tiesā un Tiesā.

Aprīlis

2. APRĪLIS

Spriedums lietā *Coty Germany/ Amazon*

Vienkārša tādu preču **glabāšana Amazon-Marketplace**, ar ko tiek pārkāptas preču zīmes tiesības, nav *Amazon* izdarīts preču zīmes tiesību pārkāpums ([C-567/18](#)).

→ ([sk. 51. lpp.](#)).

23. APRĪLIS

Spriedums lietā *NH/Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI*

Personas, kurai ir izšķiroša ietekme uz darba devēja darbā pieņemšanas politiku, **homofobiski paziņojumi** ir uzskatāmi par diskrimināciju nodarbinātības un profesijas jomā. Apvienība var lūgt tiesā atlīdzināt zaudējumus pat tad, ja nav identificējama neviena cietusī persona ([C-507/18](#)).

→ ([sk. 28. lpp.](#)).

Maijs

1. MAIJS

Lietas *Ryanair*/ Komisija iesniegšana Vispārējā tiesā

Pirmā no virknes prasību, ko sabiedrība *Ryanair* ir cēlusi par Komisijas lēmumiem, ar kuriem ir apstiprināts vairāku dalībvalstu **piešķirtais atbalsts** noteiktām aviosabiedrībām **saistībā ar Covid-19 pandēmiju (T-238/20)**.

9. MAIJS

Eiropas diena sociālajos tīklos

Saistībā ar Šumana deklarācijas gadadienu **Tiesa**, izmantojot sociālos tīklus, **virtuāli svin Eiropas dienu *Twitter* un *LinkedIn* platformā**. Tiesa atbild uz pilsoņu jautājumiem un, lai ļautu labāk iepazīties ar tās darbību, aicina noskatīties **[Tiesas YouTube kanālā videomateriālus](#)**, **[kuros ir izskaidrota Tiesas loma un judikatūra](#)**.

25. MAIJS

Tiesas sēžu zāles no jauna ver savas durvis

Atsākas tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai Tiesā un Vispārējā tiesā. Iestādes ēkā atgriežas daļa darbinieku, **lai varētu pildīt uzdevumus, kurus nevar veikt attālināti**. Veiksmīgu tiesas sēžu norisi nodrošina visstingrākie sanitārie pasākumi.

25. MAIJS

Pirmā Tiesas sēde videokonferencē

Tiesa notur savu pirmo tiesas sēdi, **kur lietas dalībnieki sniedz apsvērumus attālināti**, izmantojot videokonferenci.

Jūnijs

24. JŪNIJS

Lietas Komisija/ Spānija iesniegšana Tiesā

Prasība sakarā ar pienākumu neizpildi pret Spāniju, kuras tiesiskais regulējums par **valsts atbildības par Savienības tiesību pārkāpumiem** juridisko režīmu, pēc Komisijas domām, apdraud līdzvērtības un efektivitātes principus ([C-278/20](#)).

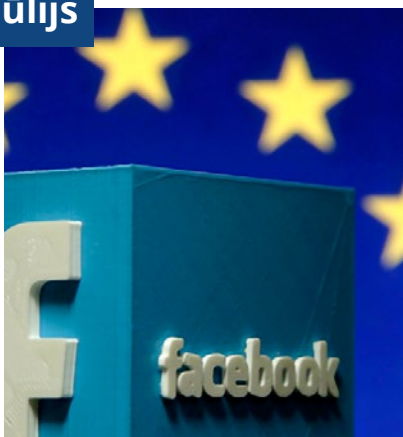
30. JŪNIJS

Pirmā Vispārējās tiesas sēde videokonferencē

Vispārējā tiesa notur savu pirmo tiesas sēdi, **kur lietas dalībnieki sniedz apsvērumus attālināti**, izmantojot videokonferenci.

Jūlijs

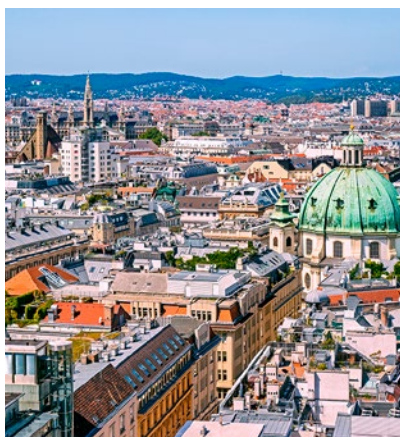

15. JŪLIJS

Jaunas lietas *Facebook*/Īrija iesniegšana Tiesā

Tiesai ir jānosaka, vai patērētāju tiesību aizsardzības apvienības ir tiesīgas tiesā atsaukties uz **noteikumu par personas datu aizsardzību pārkāpumiem** tādās platformās kā **Facebook** ([C-319/20](#)).

22. JŪLIJS

Lietas Komisija/ Austrija iesniegšana Tiesā

Ar prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi Komisija apstrīd Austrijas **ģimenes pabalstu indeksāciju**, kas piemērojama Austrijā strādājošiem Eiropas Savienības pilsoņiem, kuru bērni dzīvo citā dalībvalstī, kurā dzīves dārdzība tiek uzskatīta par zemāku ([C-328/20](#)).

Augusts

6. AUGUSTS

Tiesas sēde lietā XC

2020. gada 16. jūlijā tika rīkota tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā (*PPU*) par **vairākiem Eiropas apcietināšanas orderiem, kurus dalībvalsts ir izsniegusi attiecībā uz vienu un to pašu personu**. Spriedums lietā, kurā secinājumi tika sniegti 6. augustā, tika pasludināts 24. septembrī, proti, četrus ar pusi mēnešus pēc lietas ierosināšanas ([C-195/20](#)).

14. AUGUSTS

Lietas *Daimler AG*/ Komisija iesniegšana Vispārējā tiesā

Vispārējai tiesai ir jālemj par Komisijas īstenošanas lēmumu par vidējās **īpatnējās CO₂ emisijas** un īpatnējo emisiju mērķu provizorisko aprēķinu vieglo pasažieru un komerciālo transportlīdzekļu ražotājiem attiecībā uz 2018. gadu ([T-509/20](#)).

Septembris

10. SEPTEMBRIS

Amatā stājas jauns Tiesas ģenerālvokāts

Athanasios Rantos (Grieķija), kurš ir iecelts par ģenerālvokātu, aizstājot ģenerālvokāti *Eleanor Sharpston* (Apvienotā Karaliste), dod zvērestu atklātā tiesas sēdē Tiesā.

25. SEPTEMBRIS

Lietas Komisija/ Īrija u. c. iesniegšana Tiesā

Apelācijas sūdzība par Vispārējās tiesas 2020. gada 15. jūlija spriedumu (apvienotās lietas T-778/16 un T-892/16), ar kuru tika atcelts Komisijas lēmums par valsts atbalstu ("**tax ruling**"), ko Īrija piešķirusi sabiedrībai **Apple** ([C-465/20](#)).

Oktobris

28. SEPTEMBRIS

Eiropas Prokuratūras locekļu svinīgais solījums

Lai svinīgi atzīmētu Eiropas Prokuratūras darbības oficiālo uzsākšanu, Tiesā notika atklāšanas ceremonija. Eiropas galvenā prokurore **Laura Codruța Kovesi** (Rumānija) un **dalībvalstu ieceltie Eiropas prokurori** dod svinīgu solījumu pildīt savus amata pienākumus.

6. OKTOBRIS

Amatā stājas divi jauni Tiesas tiesneši

Notiek svinīgā sēde saistībā ar tiesnešu **Inetas Ziemeles** (Latvija), kura aizstāj Egilu Levitu, un **Jan Passer** (Čehija), kurš aizstāj **Jiří Malenovský**, zvēresta nodošanu un stāšanos amatā.

19. OKTOBRIS

Oficiālā vizīte Vācijā

Pēc **Bundesverfassungsgericht** (Federālā konstitucionālā tiesa) uzaicinājuma Tiesas delegācija dodas oficiālā vizītē uz Karlsrūi (Vācija).

23. OKTOBRIS

Lietas Lietuva/ Padome un Parlaments iesniegšana Tiesā

Pirmā no vairākām prasībām, ko dalībvalstis cēlušas par vairākām tiesiskā regulējuma normām, kuras veido autotransporta nozares reformas “**mobilitātes paketi**” ([C-541/20](#)).

25. OKTOBRIS

Eiropas tiesiskuma diena

Šo dienu atzīmē kopš 2003. gada, lai Savienības pilsoņi varētu labāk izprast savas tiesības un tikt informēti par tiesu sistēmu darbību (tiesiskumu, mediāciju, tiesas nolēmumu izpildi u. c.), kā arī padarītu tiesiskumu pieejamu. Par godu 2020. gada pasākumam Eiropas Padome organizēja un atbalstīja virkni virtuālu notikumu. Tiesa piedalās, sociālo tīklu platformās *Twitter* un *LinkedIn* informējot pilsoņus par tās darbības galvenajām iezīmēm, kā arī par prejudiciālā nolēmuma procedūras pienesumu to ikdienas dzīvē.

30. OKTOBRIS

Abiem Tiesas *Twitter* kontiem ir vairāk nekā 100 000 sekotāju

Kopš 2013. gada Tiesai platformā *Twitter* ir divi konti, viens franču, otrs – angļu valodā, lai ātri un lakoniski paziņotu būtiskāko informāciju par svarīgām tiesvedībām, spriedumiem un secinājumiem, kā arī par notikumiem saistībā ar iestādi. Šajā gadā abi konti ir pulcinājuši vairāk nekā 100 000 sekotāju (salīdzinot ar 81 552 sekotājiem 2019. gadā).

Novembris

18. NOVEMBRIS

Spriedums lietā *Lietuvos geležinkeliai/ Komisija*

Vispārējā tiesa apstiprina Komisijas lēmumu, ar ko ir konstatēta **Lietuvas valsts dzelzceļa uzņēmuma dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana** Lietuvas kravu dzelzceļa pārvadājumu tirgū ([T-814/17](#)).

→ ([sk. 47. lpp.](#)).

Decembris

2. DECEMBRIS

Lūguma sniegt atzinumu iesniegšana

Beļģija lūdz Tiesu sniegt atzinumu par modernizētā **Energētikas hartas nolīguma projekta** saderību ar Eiropas Savienības līgumiem, it īpaši strīdu izšķiršanas jomā ([Atzinums 1/20](#)).

4. DECEMBRIS

Tiesas izveides 68. gadadiena

Tiesa atzīmē notikumu **sociālajos tīklos** ar platformu *Twitter* un *LinkedIn* palīdzību, piedāvājot pilsoņiem atskatu uz galvenajiem 2020. gadā pasludinātajiem spriedumiem.

16. DECEMBRIS

Spriedums lietā *International Skating Union/ Komisija*

Starptautiskās Slidošanas savienības (*ISU*) noteikumi, kuros paredzētas smagas sankcijas sportistiem, kuri piedalās tās neatzītās ātrslidošanas sacensībās, ir **pretrunā Savienības konkurences tiesību normām (T-93/18)**.

→ (sk. 47. lpp.).

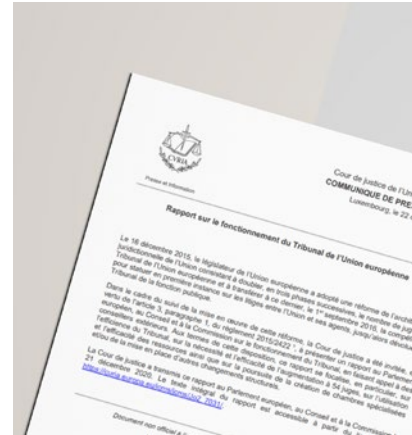
17. DECEMBRIS

Spriedums lietā *Centraal Israëlitisch Consistorie van België u.c.*

Lai veicinātu dzīvnieku labturību rituālās kaušanas kontekstā, dalībvalstis, nepārkāpdamas Hartā nostiprinātās pamattiesības, var paredzēt **atgriezenisku apdullināšanas metodi**, kas nevar izraisīt dzīvnieka nāvi (**C-336/19**)

→ (sk. 29. lpp.).

22. DECEMBRIS

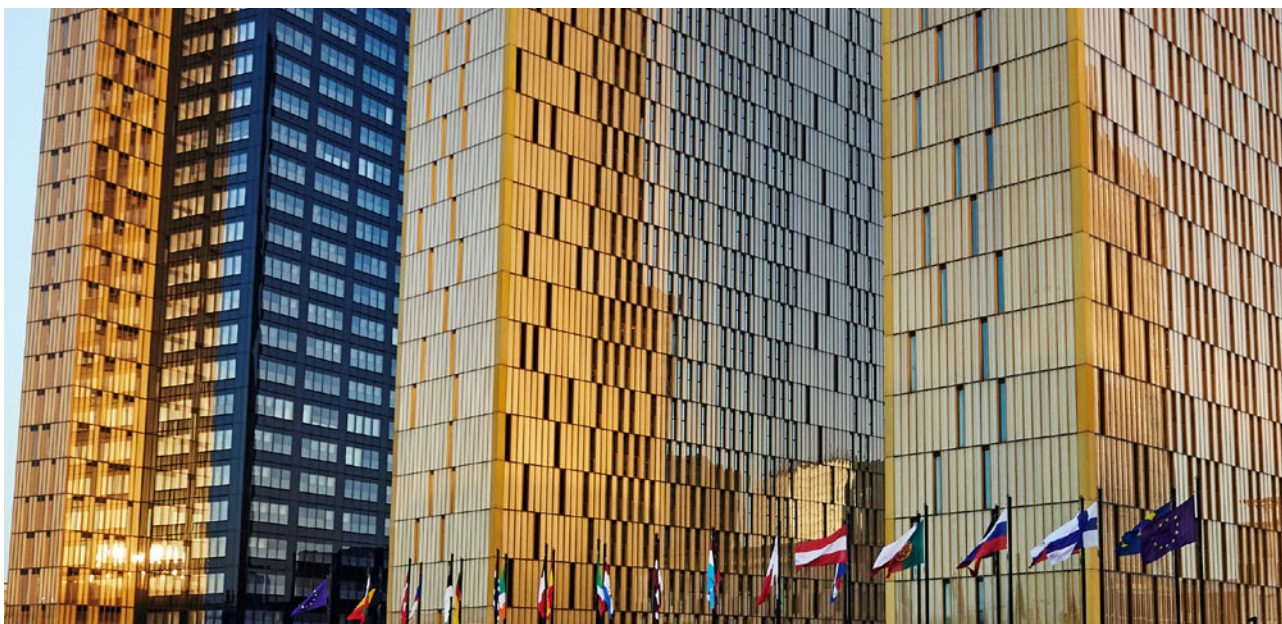

Tiesas ziņojums par *Vispārējās tiesas darbību*

Savienības tiesu sistēmas reformas uzraudzības īstenošanas ietvaros [Tiesa sniedz ziņojumu](#)

Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai par Vispārējās tiesas darbību. Ziņojumā īpaša uzmanība ir pievērsta Vispārējās tiesas efektivitātei, tiesnešu skaita palielināšanas līdz 54 tiesnešiem nepieciešamībai un lietderībai, resursu izmantošanai un efektivitātei un specializētu palātu izveidei.

B | Gads skaitļos

Eiropas Savienības Tiesai 2020. gadā izdevās saglabāt augstu darbības līmeni kontekstā, ko raksturoja darbs no mājām un pārvietošanās ierobežojumi, kuru dēļ laikā no 2020. gada 16. marta līdz 25. maijam nebija iespējams noturēt tiesas sēdes. Kopš šī pēdējā minētā datuma un ievērojot stingrus sanitāros pasākumus, pareizas tiesvedības interesēs un atbilstoši tiesas sēžu atklātības principam tiesas sēžu zāles tika atvērtas lietas dalībnieku pārstāvjiem un sabiedrībai.

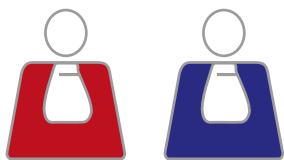
Tomēr lielākās daļas dalībvalstu pieņemtie ierobežojošie pasākumi un ierobežojumi, kuru mērķis ir ierobežot pandēmiju, neizbēgami zināmā mērā ietekmēja dalībvalstu sociālo un ekonomisko aktivitāti un dalībvalstu tiesu darbību, kā rezultātā samazinājās iesniegto lietu skaits. **Abās Savienības tiesās kopā tika iesniegtas 1582 lietas**, un šis skaitlis ir mazāks par iepriekšējā gada rekordskaitu (1905), bet gandrīz tikpat apjomīgs kā 2018. gadā (1683) un 2017. gadā (1656) iesniegto lietu skaits.

Līdzīgu tendenci var novērot attiecībā uz **pabeigtajām lietām**. To skaits ir **1540** – mazāks par 2019. gadā pabeigto lietu skaitu un 2018. gada rekordskaitu, bet atspoguļo darbības līmeni, kas pielīdzināms 2017. gadam un pat pārsniedz 2016. gada līmeni. Lai to novērtētu taisnīgi, šis rezultāts ir jāskata kopā ar faktu, ka abas tiesas 2020. gadā vairāk nekā divus mēnešus nevarēja rīkot tiesas sēdes.

Visbeidzot, **vidējais lietu izskatīšanas ilgums abās tiesās bija 15,4 mēneši – īsākais laiks, kāds jebkad sasniegts**, un tas liecina par pastāvīgu efektivitātes uzlabošanas mērķa īstenošanu procedūru vadībā.

Iestāde 2020. gadā

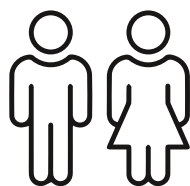

81
tiesnesis

11
ģenerālvokāti

no
27
dalībvalstīm

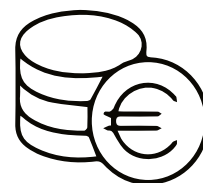

2235
ierēdņi un darbinieki

61 %   **39 %**

1359 sievietes
876 vīrieši

BUDŽETS

437
miljoni eiro

Atbildīgos administrācijas amatos esošu sieviešu pārstāvības ziņā Tiesa ierindojas virs vidējiem Eiropas iestāžu rādītājiem.

Sievietes ieņem:

54 % no administratoru amatiem

41 % no vadošiem amatiem (vidējā un augstākā līmeņa vadības amati)

Tiesvedības gads (abas tiesas kopā)

1582

ierosinātas lietas

1540

izskatītas lietas

2542

izskatīšanā esošas
lietas

159 110
kanceleju reģistros
ierakstītu procesuālo
dokumentu

Vidējais
procedūru ilgums
15,4 mēneši

Tiesa
15,4 mēneši

Vispārējā tiesa
15,4 mēneši

Ar *e-Curia* iesniegtie
procesuālie dokumenti
procentos

Tiesa
79 %

Vispārējā tiesa
95 %

Lietojumprogrammas *e-Curia*
piekļuves kontu skaits

7378

(pieaugums par 12 % salīdzinājumā ar
2019. gadu)

2568
Eiropas Savienības Oficiālajā
Vēstnesī publicēti tiesu
paziņojumi

e-Curia ir Eiropas Savienības Tiesas
lietojumprogramma, kas ļauj Tiesā
un Vispārējā tiesā ierosināto lietu
dalībnieku, kā arī – saistībā ar
Tiesai iesniegtiem lūgumiem sniegt
prejudiciālu nolēmumu – valsts
tiesu pārstāvjiem veikt procesuālo
dokumentu apmaiņu ar kancelejām
pilnībā elektroniski.

e-Curia: datoru lietojumprogramma, kas
ļauj veikt juridisko dokumentu apmaiņu.

Skatīt [YouTube video](#)

Valodu dienesti

Tiesai kā daudzvalodīgai tiesu iestādei jābūt spējīgai izskatīt lietu, lai arī kādā Savienības oficiālajā valodā tā būtu iesniegta. Pēc tam tā nodrošina savas judikatūras izziņošanu visās Savienības oficiālajās valodās.

24

iespējamās
tiesvedības
valodas

552

iespējamās valodu
kombinācijas

601

jurists lingvists dokumentu
rakstveida tulkošanai

Darba apjoms
(tulkojamās lappuses)

1 145 000

Juridiskajā tulkošanas dienestā
iztulkotās lappuses

1 170 000

Tiesu piemēroto taupības pasākumu nolūkā
samazināt tulkošanas nepieciešamību rezultāts

480 000
lappušu

70

tolku mutvārdu
paskaidrojumu
uzklausišanai tiesas sēdēs
un sanāksmju tulkošanai

445

tiesas sēdes un sanāksmes,
kurās nodrošināts
sinhronais tulkojums

Tiesā tulkojumi tiek veikti, ievērojot obligāto valodu lietojumu, kas paredz iespēju izmantot visas 24 Eiropas Savienības oficiālās valodas. Visi tulkojamie dokumenti ir ļoti tehniski juridiskie teksti. Tāpēc Tiesas valodu dienests nodarbina tikai **juristus lingvistus**, kuriem ir pabeigta juridiskā izglītība, kā arī papildus dzimtajai valodai padziļinātas zināšanas vismaz divās oficiālajās valodās.

2

Tiesvedības darbība

- A | Atskats uz gada nozīmīgākajiem spriedumiem
- B | Galvenie skaitliskie rādītāji par tiesvedības darbību

A | Atskats uz gada nozīmīgākajiem spriedumiem

Savienība, kuras pamatā ir cilvēka vērtība un tiesiskums

Kāpēc pastāv Eiropas Savienības Tiesa?

[Skatīt YouTube video](#)

2020. gadā tika atzīmēta Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (Harta) pasludināšanas 20. gadadiena, tajā – tāpat kā Līgumā par Eiropas Savienību – ir skaidra atsauce uz tiesiskumu, kas ir viena no Savienības dalībvalstu kopīgajām vērtībām un kas ir Savienības pamatā.

Hartā citstarp ir nostiprināta visu indivīdu kā cilvēku, darba ņēmēju, pilsoņu vai tiesvedības dalībnieku cieņa, brīvība un vienlīdzība likuma priekšā. Tās 54 panti iezīmē Kopienu Eiropas, kuras centrā ir ekonomiskās intereses, pārtapšanu par Savienības Eiropu, kuras pamatā ir cilvēka vērtība.

2020. gadā Tiesa vairākkārt ir interpretējusi Hartu un tiesiskuma principu, īstenojot noteicošu lomu pamatbrīvību aizsardzībā, cīņā pret diskrimināciju un taisnīgas tiesas spriešanā.

.....

Itālijas tiesas iesniegtā prejudiciālā nolēmuma lietā Tiesa interpretēja Direktīvu par vienlīdzīgu attieksmi nodarbinātības un profesijas jomā. Ar šo direktīvu šajā jomā tiek īstenots Hartā nostiprinātais vispārējais nediskriminācijas princips. Līdz ar to Tiesa nosprieda, ka **homofobiski paziņojumi ir diskriminācija nodarbinātības un profesijas jomā**, ja tos izdara persona, kura var tikt uzskatīta par tādu, kas var izšķiroši ietekmēt darba devēja darbā pieņemšanas politiku. Valsts tiesībās var paredzēt, ka apvienība var celt prasību tiesā par zaudējumu atlīdzību, pat ja nevar noteikt cietušo personu.

→ [Spriedums Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI, 2020. gada 23. aprīlis, C-507/18](#)

Ar Flandrijas reģiona (Beļģija) tiesisko regulējumu bija noteikta obligāta **dzīvnieku iepriekšēja apdullināšana to kaušanas kontekstā**. Tā kā bija ietekmēta rituālā kaušana, ebreju un musulmaņu asociācijas mēģināja panākt šī tiesiskā regulējuma atcelšanu. Izskatot Beļģijas tiesas uzdotu prejudiciālo jautājumu, Tiesa konstatēja, ka aplūkotais tiesiskais regulējums, kurā nav aizliegta atgriezeniskas apdullināšanas metode, kas nevar izraisīt dzīvnieka nāvi, un kurš nekavē laist apgrozībā produktus, kas iegūti no rituālā veidā nokautiem dzīvniekiem ārpus Flandrijas reģiona, nodrošina taisnīgu līdzsvaru starp Hartā garantēto ticības brīvību un LESD noteikto dzīvnieku labturību (sk. sadaļu "Patērētāju tiesību aizsardzība").

→ [Spriedums *Centraal Israëlitisch Consistorie van België u.c.*, 2020. gada 17. decembris, C-336/19](#)

Izskatot prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi, Tiesa nosprieda, ka **Ungārijas ieviestie ierobežojumi attiecībā uz pilsoniskās sabiedrības organizāciju finansējumu no ārpus šīs dalībvalsts mītošu vai reģistrētu personu līdzekļiem** nav saderīgi ar Savienības tiesībām. Šie ierobežojumi ir pretrunā ne tikai dalībvalstu pienākumiem saistībā ar Līgumā par Eiropas Savienības darbību noteikto kapitāla brīvu apriti, bet arī Hartas noteikumiem saistībā ar **biedrošanās brīvību, kā arī tiesībām uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību un tiesībām uz personas datu aizsardzību** (sk. sadaļu "Personas datu aizsardzība").

→ [Spriedums *Komisija/Ungārija \(Biedrošanās pārskatāmība\)*, 2020. gada 18. jūnijs, C-78/18](#)

Citā prasībā sakarā ar valsts pienākumu neizpildi, kas attiecas uz Ungāriju, Tiesa Hartas kontekstā analizēja **valsts likumu par augstāko izglītību**. Ar šo likumu Ungārijā iespēja **augstākās izglītības iestādēm, kas atrodas ārpus Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ)**, nodrošināt izglītību, kuru pabeidzot tiek izsniegts diploms, tika pakārtota prasībai par starptautiska līguma esamību starp Ungāriju un trešo valsti, kurā atrodas attiecīgās iestādes mītnesvieta, un tam, lai šī iestāde būtu sniegusi izglītības pakalpojumus savā izcelsmes dalībvalstī. Tiesa uzsvēra, ka šādi nosacījumi **ir pretrunā akadēmiskajai brīvībai, brīvībai dibināt augstākās izglītības iestādes un darījumdarbības brīvībai**.

→ [Spriedums *Komisija/Ungārija \(Augstākā izglītība\)*, 2020. gada 6. oktobris, C-66/18](#)

Viena steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība Tiesā attiecās uz **vienlīdzīgas attieksmes principu pret valsts pilsoņiem un Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) pilsoņiem**. Tiesa norādīja, ka Harta ir piemērojama, ja dalībvalstij (šajā gadījumā – Horvātijai) ir jālemj par trešās valsts (šajā gadījumā – Krievijas) izdošanas lūgumu attiecībā uz tādās **citās trešās valsts valstspiederīgo, kas ir Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalsts un EEZ līguma dalībvalsts (Islande)**. Līdz ar to dalībvalstij, kura ir saņēmusi izdošanas lūgumu, ir jāpārbauda, vai attiecīgais valstspiederīgais **trešajā valstī, kas ir iesniegusi izdošanas lūgumu, netiks sodīts ar nāvi, spīdzināts vai pakļauts necilvēcīgai vai pazemojošai attieksmei vai sodam**.

→ [Spriedums *Krievijas Federācija*, 2020. gada 2. aprīlis, C-897/19 PPU](#)

Divās steidzamības prejudiciālā nolēmuma procedūrās saistībā ar sistēmiskām vai vispārējām tiesu varas neatkarības nepilnībām Polijā Tiesa nosprieda, ka **Polijas tiesu iestādes izdota Eiropas apcietināšanas ordera (EAO) izpilde var tikt atteikta vienīgi tad, ja, ņemot vērā attiecīgās personas personisko situāciju, attiecīgā noziedzīgā nodarījuma raksturu, kā arī faktiskos apstākļus, uz kuriem ir balstīta šī EAO izdošana, pastāv būtiski un pamatoti iemesli uzskatīt, ka tad, ja šī persona tiks nodota Polijas valsts iestādēm, būs paties risks, ka tiks pārkāptas tās Hartā garantētās tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu.**

→ [Spriedums Openbaar Ministerie, 2020. gada 17. decembris, C-354/20 PPU u.c.](#)

Tiesa par nepieņemamiem atzina divus prejudiciālus jautājumus par Polijas 2017. gada tiesisko regulējumu attiecībā uz disciplinārlietām pret tiesnešiem. Tomēr tā uzsvēra, ka **tas, ka valsts tiesneši ir uzdevuši prejudiciālus jautājumus, kuri ir izrādījušies nepieņemami, nepamato disciplinārlietu ierosināšanu pret viņiem.** Tā atgādināja, **ka nav pieļaujams, ka ar valsts tiesību normām valsts tiesneši tiek pakļauti riskam, ka pret viņiem tiks ierosinātas disciplinārlietas tādēļ, ka tie ir iesnieguši Tiesā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.** Apstāklis, ka šā iemesla dēļ nevar tikt ierosinātas disciplinārlietas vai tikt piemēroti disciplinārsodi, ir uzskatāms par tiesu varas neatkarības neatņemamu garantiju.

→ [Spriedums Miasto Łowicz un Prokurator Generalny, 2020. gada 26. marts, C-558/18 un C-563/18](#)

Patvēruma politika

Migrācijas plūsmu palielināšanās un migrantu uzņemšanas pārvaldības sarežģītība lika Tiesai lemt par atsevišķu dalībvalstu tiesiskā regulējuma, kas reglamentē patvēruma procedūras, saderību ar Savienības tiesībās paredzētajiem aizsardzības noteikumiem. Hartā, “Procedūru” direktīvā, “Uzņemšanas” direktīvā, “Atgriešanas” direktīvā, kā arī Dublinas III regulā dalībvalstīm ir noteikti vairāki pienākumi, piemēram, nodrošināt efektīvu piekļuvi patvēruma procedūrai.

Tiesas judikatūra 2020. gadā turpināja sniegt konkrētas atbildes uz piemērojamā tiesiskā regulējuma īstenošanas nosacījumu definēšanu, saskaņojot patvēruma tiesības un dalībvalstu sabiedriskās kārtības un likumīgo interešu aizsardzību.

Atbildot uz Ungārijas tiesas jautājumu steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, Tiesa nosprieda, ka patvēruma meklētāju vai trešo valstu valstspiederīgo, attiecībā uz kuriem ir pieņemts atgriešanas lēmums, ievietošana **Reskes [Röszke] tranzīta zonā uz Serbijas un Ungārijas robežas** ir jākvalificē kā aizturēšana. Ja tiesas pārbaudē par šādas aizturēšanas likumību tiek konstatēts, ka personas ir **aizturētas bez pieņemama pamatojuma, tiesai, kura izskata lietu, tās nekavējoties jāatbrīvo** vai arī, iespējams, jānosaka aizturēšanai alternatīvs pasākums.

→ [Spriedums FMS u. c., 2020. gada 14. maijs, C-924/19 PPU u. c.](#)

Turklāt Tiesa konstatēja, ka **Ungārija nav izpildījusi pienākumus**, kas Savienības tiesībās ir paredzēti attiecībā uz procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri dalībvalstī uzturas nelikumīgi. It īpaši **piekļuves starptautiskās aizsardzības piešķiršanas procedūrai ierobežošana**, šīs aizsardzības **pieteikuma iesniedzēju prettiesiska aizturēšana** tranzīta zonās, kā arī trešo valstu valstspiederīgo, kuri uzturas nelikumīgi, **nogādāšana uz pierobežas zonu, neievērojot** ar atgriešanas procedūru saistītās **garantijas**, ir uzskatāma par Savienības tiesību neizpildi.

→ [Spriedums Komisija/Ungārija, 2020. gada 17. decembris, C-808/18](#)

Saistībā ar trim prasībām sakarā ar valsts pienākumu neizpildi, kuras Komisija bija cēlusi pret **Poliju, Ungāriju un Čehijas Republiku**, Tiesa nosprieda, ka, **atsakoties ievērot starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju pagaidu pārceļšanas mehānismu**, šīs trīs dalībvalstis **nav izpildījušas** tām no Savienības tiesībām izrietošos **pienākumus**. Lai vispārēji neīstenotu šo mehānismu, šīs dalībvalstis nevar atsaukties ne uz sabiedriskās kārtības uzturēšanu un valsts drošības nodrošināšanu, ne uz apgalvoto pārceļšanas mehānisma disfunkciju.

→ [Spriedums Komisija/Polija, Ungārija un Čehijas Republika, 2020. gada 2. aprīlis, C-715/17 u. c.](#)

Personas datu aizsardzība

Tiesa digitālajā pasaulē

[Skatīt YouTube video](#)

Eiropas Savienībai ir tiesiskais regulējums, kas veido stabilu un saskaņotu pamatu personas datu aizsardzībai neatkarīgi no to vākšanas veida un konteksta (iepirkšanās tiešsaistē, bankas aizdevumi, darba meklējumi, valsts iestāžu informācijas pieprasījumi). Šie noteikumi ir piemērojami personām vai valsts un privātajām organizācijām, kas ir reģistrētas Savienībā vai ārpus tās, tostarp uzņēmumiem, kas piedāvā preces vai pakalpojumus, piemēram, *Facebook* vai *Amazon*, ja tie pieprasa vai atkārtoti izmanto Savienības pilsoņu personas datus.

2020. gadā Tiesa vairākkārt ir lēmusi par pienākumiem, kas izriet no šo datu vākšanas un apstrādes, ko tostarp veic valsts iestādes, arī izlūkdienesti.

.....

Tiesa atcēla Komisijas lēmumu par **personas datu, kas pārsūtīti no Savienības uz Amerikas Savienotajām Valstīm, aizsardzības mehānisma ("privātuma vairogs")** pietiekamību. Šis lēmums **tika pieņemts pēc 2015. gada sprieduma *Schrems (C-362/14)***, ar kuru Tiesa atcēla Komisijas lēmumu, kurā konstatēts, ka Amerikas Savienotās Valstis nodrošina pienācīgu aizsardzības līmeni attiecīgajiem datiem ("drošības zona"). Tiesa tostarp pārmeta Komisijai, ka tā savā jaunajā lēmumā nav ierobežojusi ASV valsts iestāžu, tostarp izlūkdienestu, piekļuvi šiem datiem un to izmantošanu līdz absolūti nepieciešamajam.

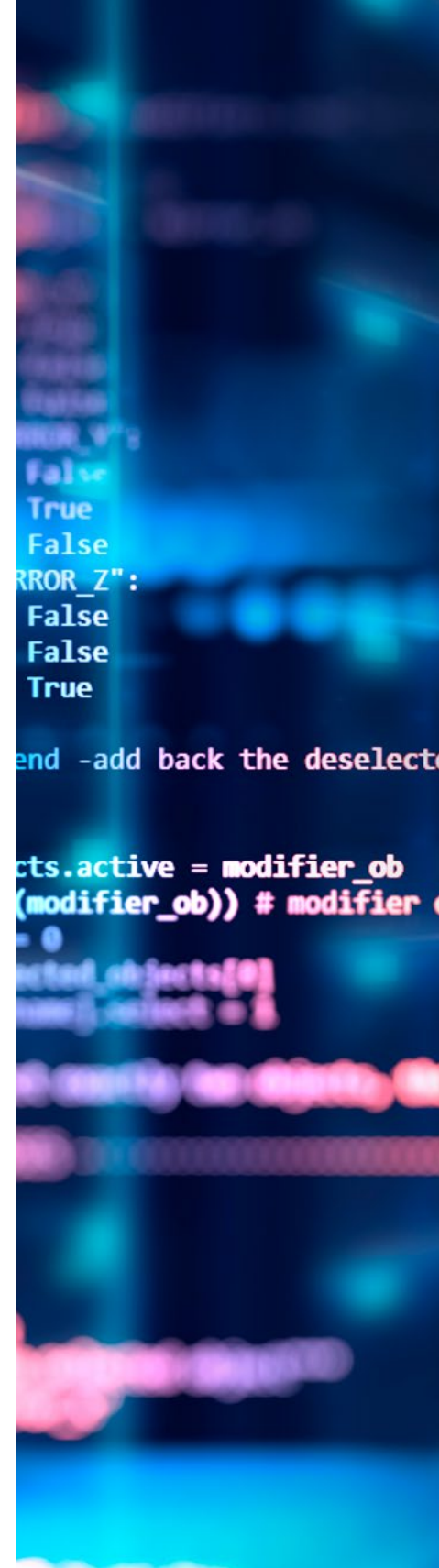
→ [Spriedums *Schrems un Facebook Ireland, 2020. gada 16. jūlijs, C-311/18*](#)

Attiecībā uz datu apstrādi Tiesa apstiprināja, ka **Savienības tiesībām** principā **ir pretrunā** tādi valsts tiesiskie regulējumi, ar kuriem elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem, lai apkarotu noziedzīgus nodarījumus vai noziedzību, ir noteikts pienākums **visaptverošā un nediferencētā veidā nodot valsts iestādēm vai saglabāt lietotāju informāciju par datu plūsmu un atrašanās vietas datus**. Tomēr tā precizēja, ka **ir iespējami izņēmumi**, lai novērstu nopietnus draudus valsts drošībai, lai cīnītos pret smagiem noziegumiem vai lai novērstu nopietnus draudus sabiedrības drošībai.

→ [Spriedumi *Privacy International un La Quadrature du Net* u. c., 2020. gada 6. oktobris, C-623/17 un C-511/18 u. c.](#)

Visbeidzot, Tiesa konstatēja, ka **Ungārija nav izpildījusi** Savienības tiesībās paredzētos pienākumus, nosakot ierobežojumus attiecībā uz pilsoniskās sabiedrības organizāciju finansējumu no ārvalstīs mītošu vai reģistrētu personu līdzekļiem. Ungārijas tiesību aktos pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kuras saņem ārvalstu atbalstu apmērā, kas pārsniedz konkrētu sliekšni, ir noteikti **reģistrēšanās, deklarēšanās un publiskošanas pienākumi**, par kuru neizpildi paredzētas sankcijas. Tiesa uzskata, ka šie ierobežojumi ir diskriminējoši un **ir pretrunā** ne tikai kapitāla aprites un biedrošanās brīvībām, bet arī **privātās dzīves neaizskaramības** (sk. sadaļu "Savienība, kuras pamatā ir cilvēka vērtība un tiesiskums") un **personas datu aizsardzības principiem**.

→ [Spriedums *Komisija/Ungārija \(Biedrošanās pārskatāmība\)*, 2020. gada 18. jūnijs, C-78/18](#)

Patērētāju tiesību aizsardzība

Tiesa – kā tiek garantētas Savienības patērētāju tiesības

[Skatīt YouTube video](#)

Patērētāju aizsardzība ir viena no galvenajām Savienības rūpēm. Tās mērķis ir veicināt viņu veselību un drošību, nodrošināt tādu noteikumu piemērošanu, kas tos aizsargā, un uzlabot zināšanas par to tiesībām, neatkarīgi no tā, kurā Savienības teritorijas vietā viņi dzīvo, ceļo vai iepērkas.

2020. gadā Tiesa vairākkārt ir lēmusi par patērētāju tiesību apjomu.

.....

Tiesa Savienības regulu par “interneta neitralitāti” pirmo reizi interpretēja divās Ungārijas lietās par komercpraksi, kas ietver **preferenciālu tarifu (“nulles tarifu”)** piešķiršanu **noteiktu “privileģētu” lietojumprogrammu izmantošanai**, vienlaicīgi pārējo lietojumprogrammu izmantošanai piemērojot bloķēšanas vai palēnināšanas pasākumus. Tā nosprieda, ka šāda prakse **ir pretrunā** interneta lietotāju tiesību aizsardzības un **nediskriminējošas attieksmes** pret datplūsmu **prasībām**.

➔ [Spriedums Telenor Magyarország Zrt, 2020. gada 15. septembris, C-807/18 un C-39/19](#)

Lietās, kas attiecas uz mēbelētu dzīvojamo telpu izīrēšanu interneta vietnē **Airbnb**, Tiesa nosprieda, ka **valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru ir jāsaņem atļauja** dzīvojamās telpas atkārtotai un īstermiņa izīrēšanai gadījuma klientiem, kuriem tā nav pastāvīgā dzīvesvieta, ir saderīgs ar Savienības tiesībām. Tiesa uzskatīja, ka **cīņa ar ilgtermiņa īrei paredzētu mājokļu trūkumu** ir šādu tiesisko regulējumu pamatojošs primārs vispārējo interešu apsvērumš.

➔ [Spriedums Cali Apartments, 2020. gada 22. septembris, C-724/18 u. c.](#)

Attiecībā uz negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos Tiesa uzskatīja, ka **hipotekārā aizdevuma** līgumos noteikums par mainīgas procentu likmes, kas ir balstīta uz valsts krājbanku atsauces indeksu, piemērošana ir **negodīgs noteikums, ja tas nav skaidrs un saprotams**. Šādā gadījumā valsts tiesas var to aizstāt ar noteikumu, kas ir balstīts uz citiem tiesību aktos noteiktiem kritērijiem, lai novērstu īpaši nelabvēlīgas sekas patērētājiem, piemēram, aizdevuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu.

→ [Spriedums Gómez del Moral Guasch, 2020. gada 3. marts, C-125/18](#)

Tiesa arī precizēja, ka, lai gan valsts tiesiskajā regulējumā var paredzēt **noilguma termiņu patērētāja tiesībām celt prasību par naudas summu atmaksāšanu**, šis termiņš nedrīkst būt nelabvēlīgāks par to, kas paredzēts līdzīgām prasībām, **nedz arī padarīt neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtināt šo tiesību izmantošanu patērētājam**.

→ [Spriedums Raiffeisen Bank, 2020. gada 9. jūlijs, C-698/18 u. c.](#)

Kosmētikas līdzekļa marķējuma jomā Tiesa nosprieda, ka "funkcijas" norādei, kurai ir jābūt uz tā trauka un iepakojuma, ir skaidri jāinformē patērētājs par šīs preces lietošanu un lietošanas veidu. Norādes, kas attiecas uz **īpašiem piesardzības noteikumiem šī līdzekļa lietošanā, tā funkciju un sastāvdaļām, nevar tikt ietvertas uzņēmuma katalogā, uz kura lasīšanu norāda** uz trauka vai iepakojuma attēlots **simbols**, kas atveido roku ar atvērtu grāmatu.

→ [Spriedums A.M./E.M., 2020. gada 17. decembris, C-667/19](#)

Patērētāju tiesību aizsardzības un vides aizsardzības jomā Tiesa nosprieda, ka **automašīnu ražotājs savos transportlīdzekļos nedrīkst instalēt programmatūru, kas var izkropļot piesārņojošo gāzu emisijas atbilstības testu rezultātus**. Patērētāji, kuriem nodarīts kaitējums, iegādājoties transportlīdzekļus, kuros ir veiktas pretiesiskas manipulācijas, **pret automašīnu ražotāju var celt prasību to dalībvalstu tiesās, kurās šie transportlīdzekļi viņiem ir pārdoti**. Pircēja zaudējumi rodas dalībvalstī, kurā tas iegādājies transportlīdzekli par cenu, kas ir augstāka par tā patieso vērtību.

→ [Spriedums CLCV u. c., 2020. gada 17. decembris, C-693/18](#)

→ [Spriedums Verein für Konsumenteninformation, 2020. gada 9. jūlijs, C-343/19](#)

Labāka patērētāju tiesību aizsardzība un vides aizsardzība izriet arī no Vispārējās tiesas sprieduma, ar kuru tika noraidīts *PlasticsEurope* – starptautiskas apvienības, kas pārstāv un aizsargā uzņēmumu, kuri ražo un importē plastmasas izstrādājumus, intereses, – lūgums un apstiprināts Eiropas Ķimikāliju aģentūras lēmums, ar kuru **bisfenols A kā endokrīni disruptīva viela, kam var būt nopietna ietekme uz vidi, ir pakļauta atļaujas saņemšanai.**

→ [Spriedums *PlasticsEurope*,
2020. gada 16. decembris, T-207/18](#)

Divi 2020. gadā pasludināti spriedumi attiecas uz **gaļas patēriņu**. Tiesa vienā no šiem spriedumiem nosprieda, ka Savienības tiesībām nav pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā ir noteikta dzīvnieku **apdullināšana pirms kaušanas** (sk. sadaļu "Savienība, kuras pamatā ir cilvēka vērtība un tiesiskums"). Otrajā spriedumā Vispārējā tiesa **noraidīja divu pasaules nozīmīgāko gaļas ražotāju un izplatītāju prasību** atcelt regulu, ar kuru tiem sabiedrības veselības apsvērumu dēļ tika aizliegts eksportēt uz Savienību noteiktus dzīvnieku izcelsmes produktus. Šajā gadījumā Brazīlijas iestādes atsevišķiem valsts uzņēmumiem nesniedza Savienībā sabiedrības veselības jomā prasītās garantijas.

→ [Spriedums *Centraal Israëlitisch Consistorie van België*,
2020. gada 17. decembris, C-336/19](#)

→ [Spriedums *BRF un SHB Comercio e Industria de Alimentos*,
2020. gada 8. jūlijs, T-429/18](#)

Gaisa pārvadājumi

Pagājušā gada laikā Tiesai bija iespēja attīstīt savu judikatūru gaisa pārvadājumu jomā. Aktuāla tēma ir kompensācijas izmaksāšana pasažieriem dažādās situācijās. Tādā veidā patērētāju tiesības šajā jomā tiek pastiprinātas, pateicoties Tiesas skaidrojumiem.

Tiesa uzskatīja, ka lidojuma atcelšanas vai ilgās kavēšanās gadījumā **aviopasažieris var pieprasīt Savienības tiesībās paredzētās kompensācijas samaksu savas dzīvesvietas valsts valūtā**. Tā uzskatīja, ka Savienības tiesībās ir aizliegts šāda pasažiera iesniegto pieteikumu noraidīt tikai tādēļ, ka summa tajā ir izteikta minētajā valsts valūtā. Atteikums veikt šādu maksājumu nebūtu saderīgs ar prasību aviopasažieru tiesības interpretēt plaši, kā arī ar principu par vienlīdzīgu attieksmi pret cietušajiem pasažieriem.

Ko Tiesa ir darījusi manā labā?

[Skatīt YouTube video](#)

→ [Spriedums Delfly, 2020. gada 3. septembris, C-356/19](#)

Strīds starp aviosabiedrību TAP un pasažieri radās saistībā ar kompensāciju šim pasažierim par lidojuma no Fortaleza (Brazīlija) uz Oslo (Norvēģija) ar pārsēšanos Lisabonā (Portugāle) ierašanos galamērķī ar gandrīz 24 stundu kavēšanos. Šīs kavēšanās pamatā bija apstākļi, ka iepriekšējā lidojuma laikā gaisa kuģis, kas veica lidojumu no Lisabonas uz Oslo, tika novirzīts, lai izsēdinātu pasažieri, kurš bija fiziski uzbrucis citiem pasažieriem. Tiesa nosprieda, ka **aviopasažiera problemātiska uzvedība var atbrīvot gaisa pārvadātāju no pienākuma izmaksāt kompensāciju** par attiecīgā lidojuma vai tam sekojoša lidojuma – kuru šis gaisa pārvadātājs ir apkalpojis ar to pašu gaisa kuģi – atcelšanu vai ilgu kavēšanos.

→ [Spriedums Transportes Aéreos Portugueses, 2020. gada 11. jūnijs, C-74/19](#)

Pasažierim no Kazahstānas Larnakā (Kipra) tika atteikta iekāpšana Rumānijas aviosabiedrības *Blue Air* lidojumā uz Bukaresti (Rumānija). Šis iekāpšanas atteikums bija pamatots ar ceļošanas dokumentu, kuri tika uzskatīti par neatbilstošiem, uzrādīšanu. Atbildot uz Kipras tiesas jautājumu, Tiesa uzskatīja, ka gaisa pārvadātājam pašam nav galīgi jānosaka šādu dokumentu neatbilstība un ka gadījumā, ja prasītājs to apstrīd, tad valsts tiesai ir jāizvērtē, vai iekāpšanas atteikums ir **saprātīgi pamatots**. Ja tas tā nav, tad pasažierim ir tiesības uz Savienības tiesībās paredzēto kompensāciju un palīdzību.

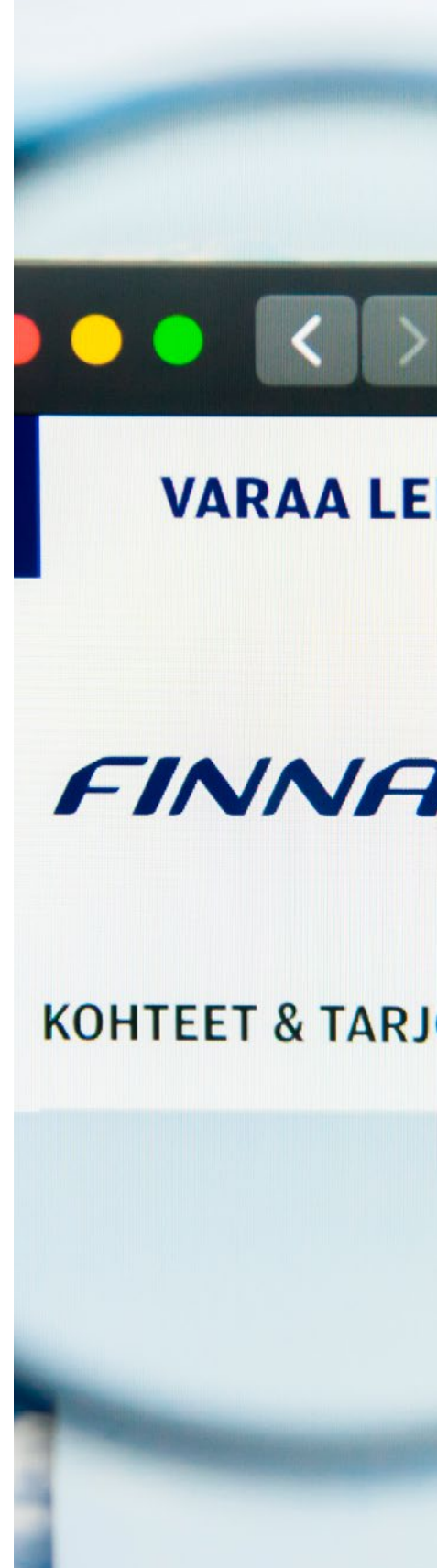
→ [Spriedums *Blue Air*,
2020. gada 30. aprīlis, C-584/18](#)

Itālijas konkurences iestāde pārmeta *Ryanair*, ka tā savā interneta vietnē ir publicējusi gaisa pārvadājumu cenas, kas jau pirmreizējās norādēs neatspoguļoja noteiktus pamatelementus. Izskatot šo jautājumu, Tiesa uzskatīja, ka **gaisa pārvadātājiem, publicējot savus cenu piedāvājumus internetā, jau sākotnējā piedāvājumā ir jānorāda iekšzemes lidojumiem piemērotais PVN apmērs, maksas par pirkumiem, kuri veikti ar kredītkarti, kā arī reģistrācijas maksas, ja alternatīvi netiek piedāvāts neviens bezmaksas reģistrācijas veids**.

→ [Spriedums *Ryanair*,
2020. gada 23. aprīlis, C-28/19](#)

Izskatot Helsinku apelācijas tiesas (Somija) uzdotos jautājumus, Tiesa uzskatīja, ka **aviopasažierim, kurš ir piekritis ceļot ar lidojumu ar mainītu maršrutu, kuru izpilda tas pats gaisa pārvadātājs, kuram bija jānodrošina sākotnēji paredzētais lidojums un kurš to atcēla, ir tiesības uz kompensāciju lidojuma ar mainītu maršrutu ilgās kavēšanās dēļ**.

→ [Spriedums *Finnair*,
2020. gada 12. marts, C-832/18](#)

Darba ņēmēji un sociālais nodrošinājums

Tiesa darbavietā – kā tiek aizsargātas strādājošo tiesības

[Skatīt YouTube video](#)

Lai atvieglotu darba ņēmēju un viņu ģimenes locekļu brīvu pārvietošanos, Eiropas Savienība koordinē dalībvalstu sociālā nodrošinājuma sistēmas. Ievērojot katras dalībvalsts kompetenci organizēt savu sistēmu, Savienības tiesības, tostarp vienlīdzīgas attieksmes principa vārdā, tomēr tiecas maksimāli tuvināt norīkoto darba ņēmēju darba un nodarbinātības apstākļus to darba ņēmēju apstākļiem, kuri ir nodarbināti uzņēmējā dalībvalstī reģistrētos uzņēmumos. Savienības tiesību mērķis ir nodrošināt darba ņēmēju drošības un veselības vislabāko aizsardzību.

Katru gadu Tiesai vairākkārt tiek lūgts interpretēt Savienības tiesības šajā jomā. 2020. gads nebija izņēmums.

.....

Izskatot jautājumu par Luksemburgas Lielhercogistes maksātajiem ģimenes pabalstiem, Tiesa nolēma, ka **dalībvalsts, kas piešķir ģimenes pabalstus par visiem tās teritorijā dzīvojošajiem bērniem**, nevar izslēgt no šī pabalsta saņemšanas pārrobežu darba ņēmēja laulātā bērnus, ar kuriem viņam nav izcelšanās saiknes, bet kuru uzturu viņš nodrošina. Šādam pabalstam, kas ir sociālā priekšrocība un sociālā nodrošinājuma pabalsts, ir **piemērojams vienlīdzīgas attieksmes princips, kas attiecas uz pārrobežu darba ņēmējiem un netieši – uz viņu ģimenes locekļiem.**

→ [Spriedums *Caisse pour l'avenir des enfants*, 2020. gada 2. aprīlis, C-802/18](#)

Strīdā starp Francijā dzīvojošu vācu skolnieci un Reinzemes-Pfalcas federālo zemi, kur viņa apmeklēja vidusskolas izglītības iestādi, Tiesa nosprieda, ka **tas, ka skolas transporta izdevumu atlīdzināšanai ir izvirzīts nosacījums par dzīvesvietu attiecīgajā federālajā zemē, ir netieša diskriminācija** pret pārrobežu darba ņēmējiem un viņu ģimenēm, kas principā ir aizliegta Savienības tiesībās. Saistībā ar skolas transportu Reinzemes-Pfalcas federālajā zemē šāds dzīvesvietas nosacījums **nav attaisnojams ar primāru vispārējo interešu apsvērumu**, kas saistīts ar skolu sistēmas organizāciju.

→ [Spriedums Landkreis Südliche Weinstraße/PF u. c., 2020. gada 2. aprīlis, C-830/18](#)

Tiesa **noraidīja Ungārijas un Polijas prasības atcelt direktīvu, kas pastiprina norikoto darba ņēmēju tiesības**. Tā norādīja, ka, ņemot vērā tostarp izmaiņas iekšējā tirgū pēc secīgiem Savienības paplašināšanās posmiem, Savienības likumdevējs bija tiesīgs atkārtoti izvērtēt to uzņēmumu intereses, kuri izmanto pakalpojumu sniegšanas brīvību, un uzņēmējdarbības norikoto darba ņēmēju intereses, lai nodrošinātu, ka šī brīvā pakalpojumu sniegšana notiek vienlīdzīgos konkurences apstākļos starp šiem uzņēmumiem un minētajā dalībvalstī reģistrētajiem uzņēmumiem.

→ [Spriedumi Ungārija un Polija/Parlaments un Padome, 2020. gada 8. decembris, C-620/18 un C-626/18](#)

Lietā, kas attiecas uz Nīderlandes transporta uzņēmumu, kurš izmantoja Vācijas un Ungārijas izcelsmes transportlīdzekļa vadītājus, Tiesa nosprieda, ka direktīva par darba ņēmēju norīkošanu principā ir piemērojama autopārvadājumiem, it īpaši starptautiskajiem autopārvadājumiem. Līdz ar to uzņemošās dalībvalsts koplīgumi ir piemērojami darba ņēmējiem, kas tajā ir norīkoti. Tomēr **ar to vien, ka starptautisko autopārvadājumu transportlīdzekļa vadītājs, kurš ir nodots kāda uzņemošajā dalībvalstī reģistrēta uzņēmuma rīcībā, tajā saņem saviem uzdevumiem atbilstīgas norādes un to izpildi sāk vai beidz šajā dalībvalstī, nepietiek, lai uzskatītu, ka šis transportlīdzekļa vadītājs ir norīkots šajā dalībvalstī**.

→ [Spriedums Federatie Nederlandse Vakbeweging, 2020. gada 1. decembris, C-815/18](#)

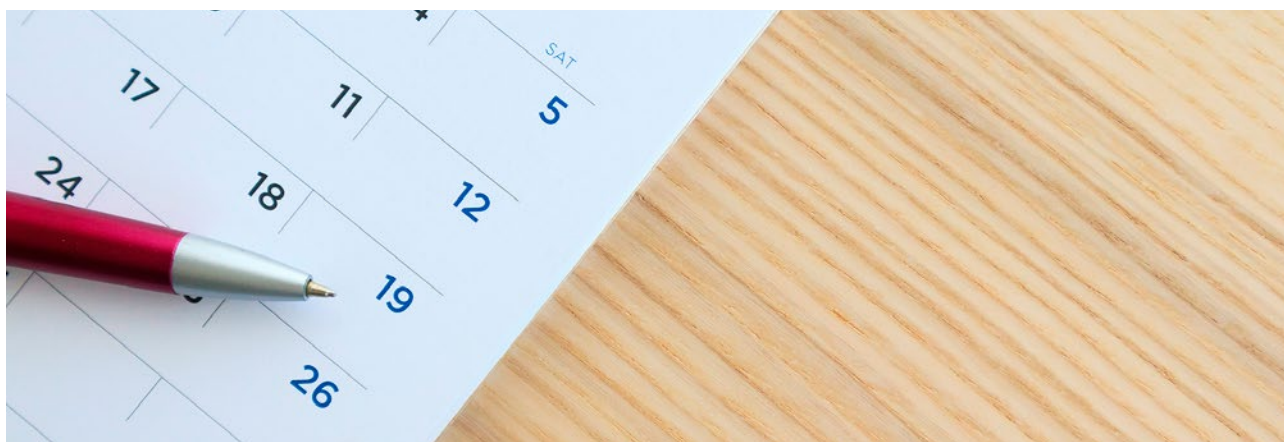
Spānijas aviosabiedrībai **Vueling Francijā tika piespriests kriminālsods par krāpšanu sociālā nodrošinājuma jomā pēc tam, kad tā savus gaisa kuģu apkalpes darbiniekus**, kuri bija norīkoti darbam Parīzes Ruasi-Šarla de Golla [Roissy-Charles De Gaulle] lidostā, **apdrošināja Spānijas sociālā nodrošinājuma sistēmā, nevis Francijas sociālā nodrošinājuma sistēmā**. Tiesa uzskata, ka šis galīgais konstatējums par krāpšanu tomēr nevar būt saistošs Francijas civillietu tiesām, kurās ir celtas prasības atlīdzināt zaudējumus, ja, pārkāpjot Savienības tiesības, pirms minētā konstatējuma nav veikts **dialogs ar Spānijas iestādi, kas tai jautu pārskatīt lietas materiālus** un vajadzības gadījumā atcelt vai atsaukt apliecības par darba ņēmēju apdrošināšanu atbilstoši Spānijas tiesību aktiem.

→ [Spriedums CRPNPAC un Vueling Airlines, 2020. gada 2. aprīlis, C-370/17 u. c.](#)

Attiecībā uz **tiesībām uz ikgadēju apmaksātu atvaļinājumu** Tiesa precizēja, ka **darba ņēmējs, kurš ir nelikumīgi atlaists no darba un pēc tam atjaunots savā iepriekšējā amatā**, var izmantot šīs tiesības par laika posmu starp šiem diviem notikumiem, pat ja tā laikā viņš faktiski nav strādājis. Tomēr, ja attiecīgajā laika posmā darba ņēmējs ir veicis jaunu darbu, viņš tiesības uz ikgadēju apmaksātu atvaļinājumu, kas atbilst laika posmam, kurā viņš tika nodarbināts šajā darbā, var izmantot vienīgi attiecībā uz jauno darba devēju.

→ *Spriedums Varhoven kasatsionen sad na Republika Bulgaria un Icrea Banca, 2020. gada 25. jūnijs, C-762/18 u. c.*

Valsts atbalsts

Ar valsts atbalstu saistītās problēmas rada stratēģiskus un sarežģītus jautājumus no Savienības tiesību normu interpretācijas un piemērošanas viedokļa.

2020. gadā Tiesai un Vispārējai tiesai bija jāizskata lēmumi valsts atbalsta jomā, kas saistīti ar svarīgākajām dalībvalstu tautsaimniecības nozarēm. Šīs lietas atspoguļo grūtības valsts atbalsta noteikumu piemērošanā tādās jomās kā nodokļi, enerģētikas politika, vides aizsardzība vai obligātā veselības apdrošināšana.

.....

Uz Austrijas uzdoto jautājumu par to, vai Komisija **varēja apstiprināt *Hinkley Point C* atomelektrostacijas būvniecībai Apvienotajā Karalistē** piešķirto valsts atbalstu, pamatojoties uz to, ka tas veicina konkrētu darbību vai atsevišķu reģionu attīstību, Tiesa atbildēja apstiprinoši. Tā arī norādīja, ka, ar nosacījumu, ka ir ievērotas Savienības tiesību normas vides aizsardzības jomā, Apvienotā Karaliste var brīvi noteikt savas enerģētikas struktūras sastāvu.

→ [Spriedums *Austrija/Komisija*, 2020. gada 22. septembris, C-594/18 P](#)

Tiesai arī tika lūgts izvērtēt valsts līdzekļu nodošanas **divām veselības apdrošināšanas iestādēm, kuras darbojas Slovākijas iestāžu uzraudzībā obligātās veselības apdrošināšanas sistēmas ietvaros**, tiesiskumu. Tā konstatēja, ka, lai gan starp dažādiem – gan privātiem, gan publiskiem – šīs sistēmas dalībniekiem pastāv zināma konkurence, tai ir **sociāls mērķis un ar to tiek īstenots solidaritātes princips**. Līdz ar to tā, šādi apstiprinot Komisijas lēmumu, nosprieda, ka abu attiecīgo iestāžu gadījumam **nav piemērojamas Savienības tiesību normas valsts atbalsta jomā**.

→ [Spriedums Komisija un Slovākija/Dôvera zdravotná poisťovňa, 2020. gada 11. jūnijs, C-262/18 P u. c.](#)

Tāpat Tiesa pārbaudīja, kāds ir **subsīdiju, kuras Francija kā darba ņēmēju sociālo maksājumu atvieglojumus bija piešķirusi zvejniekiem un akvakultūras produktu ražotājiem, kurus skārusi kuģa Erika bojāeja un ārkārtīgi sliktie laika apstākļi 1999. gadā**, raksturs. Tā konstatēja, ka šie atvieglojumi attiecās uz maksājumiem, kas jāmaksā nevis uzņēmumiem, bet to darbiniekiem. Līdz ar to šie atvieglojumi **nesniedza nekādas priekšrocības šiem uzņēmumiem**, jo šajā situācijā nebija piemērojamas Savienības tiesību normas valsts atbalsta jomā, kuras attiecas vienīgi uz uzņēmumiem. Tādējādi Tiesa daļēji atcēla Komisijas lēmumu, ar kuru Francijai tika uzdots atgūt šīs subsīdijas.

→ [Spriedums Ministre de l'agriculture et de l'Alimentation/Compagnie des pêches de Saint-Malo, 2020. gada 17. septembris, C-212/19](#)

Savukārt Tiesa **piesprieda Itālijai samaksāt naudas sodu 7,5 miljonu EUR apmērā un kavējuma naudu 80 000 EUR dienā par to, ka tā nebija atguvusi atbalstu aptuveni 13,7 miljonu EUR apmērā, kas bija nelikumīgi piešķirts Sardīnijas viesnīcu nozarei**. Lai gan 2008. gadā Komisija uzdeva Itālijai atgūt šo atbalstu un Tiesa 2012. gadā konstatēja Itālijas pienākumu neizpildi šajā ziņā, šī dalībvalsts joprojām nebija izpildījusi savu atgūšanas pienākumu. Tādēļ Komisija cēla otru prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi, lai Itālijai piemērotu finansiālas sankcijas, un šo prasību Tiesa apmierināja.

→ [Spriedums Komisija/Itālija, 2020. gada 12. marts, C-576/18](#)

Savukārt Vispārējā tiesa **atcēla Komisijas lēmumu, ar kuru Īrijas nodokļu lēmumi (tax rulings) par labu Apple tika kvalificēti kā nelikumīgs valsts atbalsts**. Komisija uzskata, ka Īrija bija piešķirusi *Apple* nelikumīgas nodokļu priekšrocības aptuveni **13 miljardu EUR** apmērā, kas līdz ar to dalībvalstij bija jāatgūst no to saņēmēja. Tomēr Vispārējā tiesa konstatēja, ka Komisijai nav izdevies pietiekami pierādīt, ka attiecīgie nodokļu lēmumi sniedz *Apple* selektīvas ekonomiskas priekšrocības un ir uzskatāmi par valsts atbalstu tā interesēs.

→ [Spriedums Īrija/Komisija un Apple Sales International, 2020. gada 15. jūlijs, T-778/16 u. c.](#)

Tāpat Vispārējā tiesa **atcēla Komisijas lēmumu, ar kuru par nelikumīgu tika atzīts atbalsts, ko Spānijas futbola klubiem Valencia CF un Elche CF bija piešķīrusi Valensijas autonomā kopiena (Spānija)**. Komisija uzskatīja, ka šis atbalsts izpaudās kā garantijas ar šiem klubiem saistītajām asociācijām, lai tās varētu segt bankas aizdevumus, kurus tās bija saņēmušas, lai piedalītos klubu, ar kuriem tās attiecīgi bija saistītas, kapitāla palielināšanā. Tomēr Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Komisijas lēmumā ir pieļautas vairākas kļūdas, it īpaši saistībā ar salīdzināmu garantiju esamību tirgū.

→ [Spriedumi Valencia Club de Fútbol un Elche Club de Fútbol, 2020. gada 12. marts, T-732/16 un T-901/16](#)

Turpretī Vispārējā tiesa noraidīja prasības par Komisijas lēmumu, ar kuru tika atzīts par **nelikumīgu Sardīnijas autonomā reģiona atbalsts vairākām aviosabiedrībām, kuras apkalpo Sardīniju**. Šis atbalsts, kura mērķis bija uzlabot gaisa satiksmi ar salu un nodrošināt tās popularizēšanu kā tūrisma galamērķi, tika nodots saņēmēju rīcībā ar galveno Sardīnijas lidostu apsaimniekotāju starpniecību. Vispārējā tiesa apstiprināja, ka atbalsts tika piešķirts nevis šiem apsaimniekotājiem, bet gan attiecīgajām aviosabiedrībām, kurām tas tādējādi ir jāatmaksā.

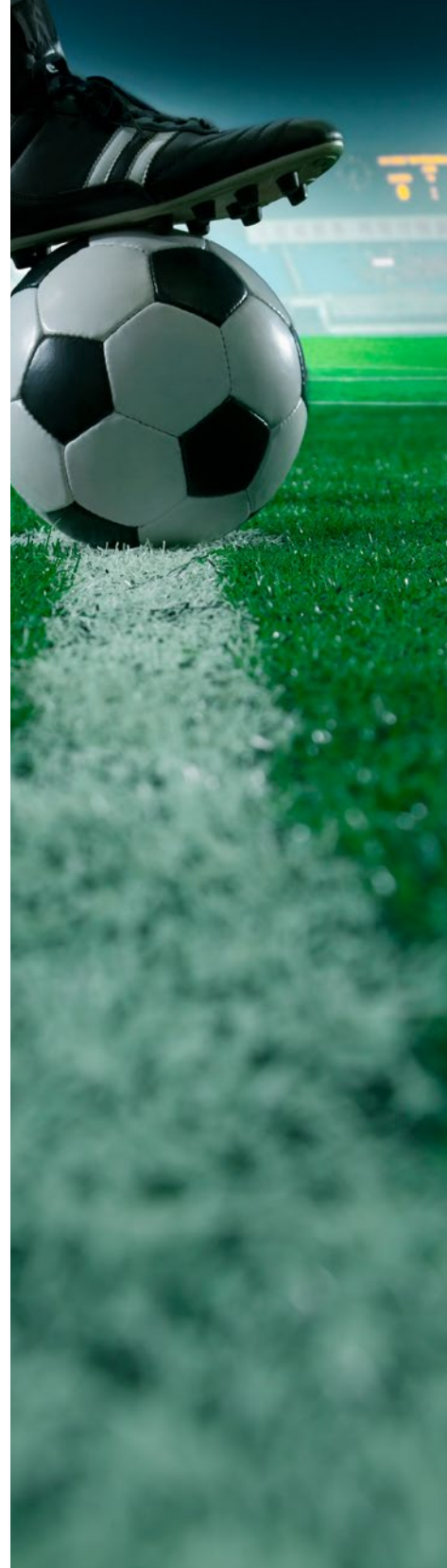
→ [Spriedumi Volotea, Germanwings un easyJet, 2020. gada 13. maijs, T-607/17, T-716/17 un T-8/18](#)

Vispārējā tiesa arī **apstiprināja Komisijas lēmumu, saskaņā ar kuru Spānijas nodokļu režīms, kas ir piemērojams noteiktiem finanšu līzingu līgumiem, kurus kuģu būvētavas ir noslēgušas ar ekonomisko interešu grupām (EIG), kā ieguldījumu līdzeklis, kas ļauj saņemt nodokļu priekšrocības, ir valsts atbalsta shēma attiecīgo EIG biedru interesēs**. Komisija uzskata, ka šī shēma, saskaņā ar kuru kuģniecības sabiedrība iegādājas kuģi nevis tieši no kuģu būvētavas, bet gan ar EIG starpniecību, bija daļēji **nesaderīga ar iekšējo tirgu**, ciktāl tā ļāva arī kuģniecības sabiedrībām saņemt samazinājumu 20–30 % apmērā no kuģu, kas būvēti Spānijas kuģu būvētavās, pirkuma cenas.

→ [Spriedums Spānija/Komisija, 2020. gada 23. septembris, T-515/13 RENV u. c.](#)

Visbeidzot, Vispārējā tiesa apstiprināja lēmumu, ar kuru Komisija konstatēja, ka **neierobežota valsts garantija, ko Francija piešķīrusi IFP Énergies nouvelles (IFPEN)**, Francijas publiskai organizācijai, kuras uzdevumi tostarp ir pētniecība un attīstība enerģētikas jomā, ir pasākums, kas daļēji veido **valsts atbalstu**. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka *IFPEN* un Francija nav spējušas atspēkot prezumpciju, saskaņā ar kuru šādas garantijas piešķiršana tās saņēmējam sniegtu ekonomiskas priekšrocības attiecībā pret tā konkurentiem.

→ [Spriedums Francija/Komisija u. c., 2020. gada 5. oktobris, T-479/11 RENV u. c.](#)

Konkurence

Vispārējā tiesa – kā tiek nodrošināts, ka Savienības iestādes ievēro Savienības tiesības

[Skatīt YouTube video](#)

Brīva konkurence palīdz uzlabot Savienības pilsoņu labklājību, piedāvājot viņiem plašāku labākas kvalitātes preču un pakalpojumu klāstu par konkurētspējīgākām cenām. Lai sasniegtu šo rezultātu, Savienības tiesiskais regulējums ir vērsts uz to, lai novērstu konkurences ierobežojumus un izkropļojumus iekšējā tirgū. Vissvarīgākie noteikumi šajā jomā ir ietverti Līgumā par Eiropas Savienības darbību: tie aizliedz gan vienošanās, kas var traucēt brīvu konkurenci, gan dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

2020. gadā Tiesa un Vispārējā tiesa šos noteikumus ir interpretējušas un piemērojušas daudzās lietās, kas attiecas uz dažādām ekonomikas nozarēm.

Vispārējā tiesa **daļēji atcēla** Komisijas **lēmumus par pārbaudi**, kas pieņemti uz aizdomu pamata par vairāku Francijas uzņēmumu pretkonkurences darbībām **izplatīšanas nozarē**. Tā uzskatīja, ka Komisija nav pierādījusi, ka tās rīcībā būtu bijuši pietiekami nopietni netiešie pierādījumi, uz kuriem var balstīt aizdomas par apmaiņu ar informāciju attiecībā uz uzņēmumu turpmākās komercdarbības stratēģiju.

→ [Spriedumi Casino u. c., 2020. gada 5. oktobris, T-249/17 u. c.](#)

Vispārējā tiesa apstiprināja, ka starp vairākiem uzņēmumiem, kas koordinēja savu cenu politiku, pastāv Komisijas pierādīta **aizliegta vienošanās viedkaršu čipu tirgū**. Vispārējā tiesa tomēr **samazināja** Komisijas uzlikto **naudas sodu** tostarp sabiedrībai *Infineon*, ņemot vērā ierobežoto pret konkurenci vērsto saziņas gadījumu skaitu, kas pēdējai minētajai bija ar saviem konkurentiem, kā arī pierādījumu nepietiekamību attiecībā uz vienu no Komisijas konstatētajiem saziņas gadījumiem.

→ [Spriedums Infineon Technologies, 2020. gada 8. jūlijs, T-758/14 RENV](#)

Pirmo reizi Vispārējai tiesai tika lūgts lemt par starptautiskas sporta federācijas pieņemtā tiesiskā regulējuma tiesiskumu. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka **International Skating Union** (Starptautiskā Slidošanas savienība) tiesiskais regulējums **traucēja brīvu konkurenci**, paredzot sankcijas pret **sportistiem, kas piedalās tās neatzītās ātrslidošanas sacensībās**. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka **ierobežojumus, kas izriet no attiecīgajā tiesiskajā regulējumā paredzētās iepriekšējas atļaujas saņemšanas sistēmas, nevar pamatot mērķis aizsargāt sporta integritāti**.

→ [Spriedums International Skating Union, 2020. gada 16. decembris, T-93/18](#)

Vispārējā tiesa apstiprināja Komisijas lēmumu, ar ko ir konstatēta **Lietuvas valsts dzelzceļa sabiedrības Lietuvos geležinkeliai AB (LG) dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana** Lietuvas dzelzceļa kravu pārvadājumu tirgū. LG bija noslēgusi nolīgumu par dzelzceļa kravas pārvadājumiem ar sabiedrību *Orlen* naftas produktu transportēšanai uz Rietumeiropu. Pēc strīda ar LG *Orlen* vēlējās uzticēt šo kravu Latvijas valsts dzelzceļa sabiedrībai. Tā kā LG bija demontējusi sliežu ceļu, kas savieno preču iekraušanas vietu Lietuvā ar Latviju, tā liedza konkurējošajam Latvijas uzņēmumam noslēgt līgumu ar *Orlen*. Šāda rīcība tika atzīta par dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

→ [Spriedums Lietuvos geležinkeliai AB, 2020. gada 18. novembris, T-814/17](#)

Strīdā starp sabiedrību, kas apsaimnieko viesnīcu Vācijā, un saskaņā ar Nīderlandes tiesībām dibinātu sabiedrību *Booking.com BV*, kura administrē izmītināšanas vietu rezervēšanas platformu, Tiesa, kurā bija vērsusies Vācijas tiesa, nosprieda, ka viesnīca, **kas izmanto platformu Booking.com, pret pēdējo minēto var vērsties tās dalībvalsts tiesā, kurā šī viesnīca ir reģistrēta**, lai izbeigtu **iespējamo dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu**. *Booking.com* savukārt apgalvoja, ka pret viņu vērstā prasība bija jāceļ tās dalībvalsts tiesā, kurā atrodas tās juridiskā adrese, taču šim apgalvojumam Tiesa nepiekrita.

→ [Spriedums Wikingerhof GmbH & Co. KG/Booking.com BV, 2020. gada 24. novembris, C-59/19](#)

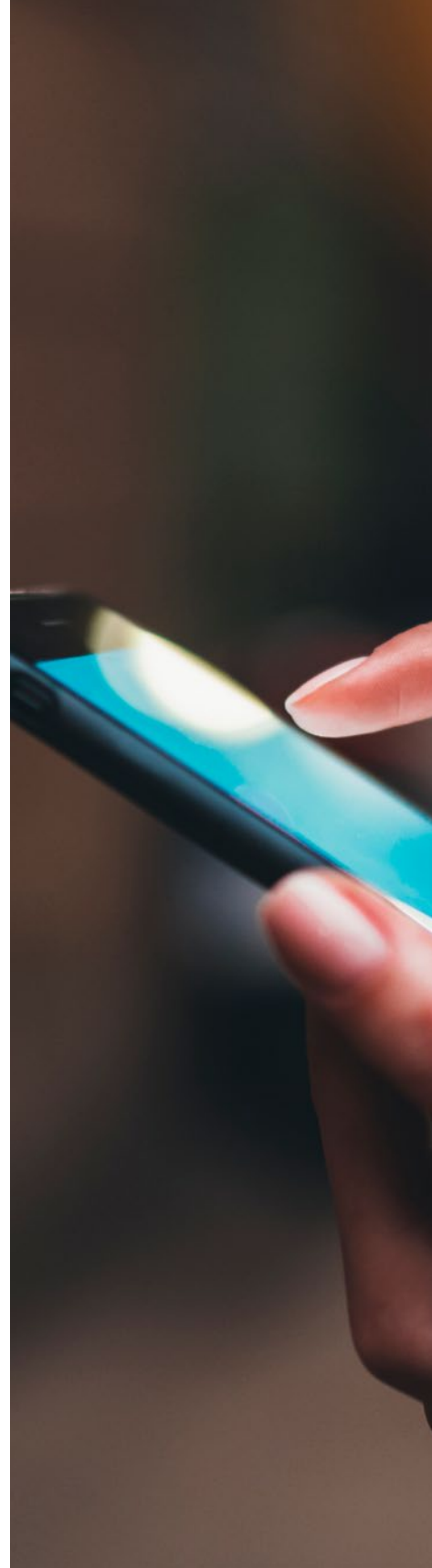
Dominējošs stāvoklis **elektronisko komunikāciju tirgū** un **plašsaziņas līdzekļu** tirgū var apdraudēt informācijas plurālismu. Šis apsvērums bija pamatā Itālijas tiesiskajam regulējumam, kas uzņēmumiem ar būtisku ietekmi pirmajā tirgū aizliedza ieņemt būtisku ekonomisku apmēru otrajā tirgū. Saistībā ar aktīvu Itālijas sabiedrības *Mediaset* akciju iegādes kampaņu, ko bija uzsākusi Francijas sabiedrība *Vivendi*, un tai sekojošas tiesvedības kontekstā Tiesa tomēr nosprieda, ka šāds tiesiskais regulējums, **ja tas nevar aizsargāt informācijas plurālismu**, ir uzskatāms par **aizliegtu brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumu**.

→ [Spriedums Vivendi SA, 2020. gada 3. septembris, C-719/18](#)

Uzņēmumu koncentrācijas jomā Vispārējā tiesa **atcēla** Komisijas **lēmumu**, ar kuru **tika noraidīts Hutchison 3G UK veiktās Telefónica UK atpirkšanas projekts**. Tā nosprieda, ka Komisija nav pierādījusi, ka šāda atpirkšana radītu būtisku šķērslī efektīvai konkurencei **Lielbritānijas mobilās telefonijas tirgū**. Tā arī norādīja, ka Komisija nav pierādījusi, ka šāds darījums izraisītu pakalpojumu cenu paaugstināšanos un to kvalitātes samazināšanos.

→ [Spriedums CK Telecoms UK Investments, 2020. gada 28. maijs, T-399/16](#)

Google

Banku nozare un nodokļi

Savienības noteikumi par iekšējo tirgu (“vienotais tirgus”) ļauj brīvi tirgot preces un pakalpojumus Savienībā. Lai novērstu konkurences traucējumus uzņēmumu starpā, dalībvalstis ir vienojušās saskaņot savus noteikumus preču un pakalpojumu aplikšanas ar nodokļiem jomā. Arī Savienības līmenī tika veikti pasākumi, lai zināmā mērā koordinētu ekonomikas politiku, kā arī noteikumus par sabiedrību un ienākumu aplikšanu ar nodokļiem, lai padarītu to taisnīgu, efektīvu un labvēlīgu izaugsmei. Tomēr privātpersonu samaksāto nodokļu summa un veids, kādā tiek iztērētas no šiem nodokļiem saņemtās summas, ietilpst dalībvalstu kompetencē.

.....

Lietā, kas attiecas uz sabiedrību **Google Ireland**, Tiesa nosprieda, ka Ungārijas tiesiskais regulējums, ar kuru reklāmas pakalpojumu sniedzējiem, kas reģistrēti citā dalībvalstī, ir noteikts deklarēšanas pienākums, lai tiem tiktu piemērots **Ungārijas reklāmas nodoklis**, ir saderīgs ar Savienības tiesībām un, precīzāk, ar **pakalpojumu sniegšanas brīvības principu**. Turpretī tā norādīja, ka šis pats princips un samērīguma princips nepieļauj citu Ungārijas tiesisko regulējumu, ar kuru pakalpojumu sniedzējiem, kuri nav izpildījuši šo deklarēšanas pienākumu, tiek noteikti naudas sodi, kas pēc dažām dienām var sasniegt vairākus miljonus euro.

→ [Spriedums *Google Ireland*, 2020. gada 3. marts, C-482/18](#)

Citā Ungārijas lietā Tiesa nosprieda, ka **speciālie nodokļi, ko Ungārijā iekasē par telekomunikāciju nozares un mazumtirdzniecības nozares uzņēmumu apgrozījumu**, ir saderīgi ar Savienības tiesībām. Šie uzņēmumi, kuru lielākā daļa pieder citu dalībvalstu fiziskām vai juridiskām personām, īsteno vislielāko apgrozījumu attiecīgajos Ungārijas tirgos un tātad galvenokārt ir šo speciālo nodokļu maksātāji. Tomēr Tiesa nosprieda, ka šis apstāklis atspoguļo šo tirgu ekonomisko realitāti un **tādējādi nav uzskatāms par diskrimināciju** pret šiem uzņēmumiem.

→ [Spriedumi Vodafone Magyarország un Tesco-Global Áruházak, 2020. gada 3. marts, C-75/18 un C-323/18](#)

2020. gadā Vispārējā tiesa pasludināja savus pirmos četrus spriedumus par **Eiropas Centrālās bankas (ECB) lēmumiem piemērot finansiālas sankcijas** kredītiestāžu prudenciālās uzraudzības ietvaros. **Tādējādi tā daļēji atcēla trīs lēmumus** to nepietiekamā pamatojuma dēļ. Faktiski nebija sniegts neviens precizējums attiecībā uz metodoloģiju, ko ECB bija izmantojusi piemēroto sankciju apmēra noteikšanai.

→ [Spriedumi VQ/ECB, 2020. gada 8. jūlijs, T-203/18, T-576/18, T-577/18, T-578/18](#)

Intelektuālais īpašums

Tiesa un Vispārējā tiesa nodrošina tā tiesiskā regulējuma interpretāciju un piemērošanu, ko Savienība ir pieņēmusi, lai aizsargātu intelektuālo īpašumu (autortiesības, preču zīmju tiesības, dizainparaugu aizsardzību, patentu tiesības) nolūkā uzlabot uzņēmumu konkurētspēju.

2020. gadā abas Savienības tiesas vairākkārt ir iejaukušās šajā jomā, precizējot gan atbildības par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem robežas, gan apstākļus, kādos intelektuālā īpašuma tiesības ir aizsargātas, īpašu uzmanību preču zīmju jomā pievēršot jēdzieniem “atšķirtspēja” un “sajaukšanas iespēja”.

.....

Attiecībā uz personu un sabiedrību atbildību par Savienības preču zīmes piešķirto tiesību pārkāpumiem Tiesa nosprieda, ka tas, ka *Amazon* tās interneta tirdzniecības platformā (*Amazon-Marketplace*) **vienkārši uzglabā preces, ar kurām tiek pārkāptas preču zīmes tiesības, nav uzskatāms par *Amazon* pieļautu šo tiesību pārkāpumu.** Uzņēmums, kurš trešā pārdevēja vārdā glabā viltotas preces, nezinot par preču zīmes tiesību aizskārumu, pats prettiesiski neizmanto šo preču zīmi, ja vien, kā tas ir pārdevējam, tā mērķis nav piedāvāt preces pārdošanai vai laist tās tirgū.

→ Spriedums *Coty Germany*, 2020. gada 2. aprīlis, C-567/18 u. c.

Attiecībā uz **atšķirtspēju, kas nepieciešama preču zīmes spēkā esamībai**, Vispārējā tiesa atgādināja, ka formai, kuru lūgts reģistrēt kā **trīsdimensiju preču zīmi**, nav šīs atšķirtspējas, ja tā **būtiski neatšķiras no attiecīgās nozares standartiem vai ieradumiem**. Apavu auklas gadījumā tā norādīja, ka tās formas novitāte un tās dizaina skaistums paši par sevi nav pietiekami, lai secinātu atšķirtspējas esamību. Preču zīmes funkcija ir **norādīt preces komerciālo izcelsmi un tādējādi ļaut patērētājiem sasaistīt noteiktas preces ar noteiktu uzņēmumu**.

→ [Spriedums Hickies, 2020. gada 5. februāris, T-573/18](#)

Līdzīgi, bet **grafiskas preču zīmes** gadījumā Vispārējā tiesa norādīja, ka **ķēdē ieskaucas lauvas galvas attēls** ir izplatīta un tipiska **pogu un bižutērijas** izstrādājumu izstrādes forma un tātad tai **nav atšķirtspējas** attiecībā uz šīm precēm. Savukārt citā lietā tā pārmeta *EUIPO*, ka tas nav ņēmis vērā noteiktus pierādījumus, lai novērtētu preču zīmes, kuru veido **dambretes galdaņa motīvs attiecībā uz somām un čemodāniem, izmantošanas rezultātā iegūto atšķirtspēju**.

→ [Spriedumi Pierre Balmain, 2020. gada 5. februāris, T-331/19 un T-332/19](#)

→ [Spriedums Louis Vuitton Malletier, 2020. gada 10. jūnijs, T-105/19](#)

Vārdiskai preču zīmei arī nav atšķirtspējas, ja tā vienīgi apraksta preces, attiecībā uz kuru ir pieteikta tās reģistrācija, īpašību. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka vārdiskai preču zīmei "WAVE" attiecībā uz akvārija lampām **var būt atšķirtspēja, jo vārds "wave" neapraksta kādu šo lampu īpašību**.

→ [Spriedums Tetra GmbH, 2020. gada 23. septembris, T-869/19](#)

Tieši vērtējot no **divu apzīmējumu, kas atspoguļo radziņu, lai apzīmētu pasta pakalpojumus, zemās atšķirtspējas** skatupunkta, Vispārējā tiesa **izslēdza to sajaukšanas iespēju**. Pasta radziņa attēlu, bieži uz dzeltena fona, tradicionāli izmanto valsts pasta operatori Savienībā. Tādējādi sabiedrība pasta radziņu vai dzelteno krāsu neasociēs ar noteiktu sabiedrību, bet gan, vispārīgāk, ar nenoteiktu skaitu valsts pasta operatoru.

→ [Spriedums Deutsche Post, 2020. gada 11. novembris, T-25/20](#)

Tāpat attiecībā uz divu preču zīmju sajaukšanas iespēju, bet šoreiz saistībā ar tādām, kas ir pieteiktas sporta precēm un apģērbam, Tiesa nosprieda, ka **futbola spēlētāja Lionel Messi reputācija neitralizē jebkādu sajaukšanas iespēju** starp viņa preču zīmi "MESSI" un agrāko preču zīmi "MASSI", kas pieder Spānijas sabiedrībai.

→ [Spriedums Messi, 2020. gada 17. septembris, C-449/18 u. c.](#)

Citā lietā, kas attiecas uz jautājumu par sajaukšanas iespējas vērtējumu, Vispārējā tiesa arī uzsvēra, ka **viena un tā paša vārda esamība divās preču zīmēs** (šajā gadījumā vārds "Teruel" preču zīmēs "AIRESANO BLACK EI IBERICO DE TERUEL" un "JAMON DE TERUEL CONSEJO REGULADOR DE LA DENOMINACION DE ORIGEN") **nav pietiekama, lai radītu sajaukšanas iespēju.**

→ [Spriedums Consejo Regulador, 2020. gada 28. maijs, T-696/18](#)

Attiecībā uz divu preču zīmju līdzības kritēriju Vispārējā tiesa konstatēja, ka vārdiskai preču zīmei "LOTTOLAND", kas pieteikta attiecībā uz rūpniecības pakalpojumiem, ir **liela līdzība** ar agrākajām grafiskajām preču zīmēm "Lotto", kas pieteiktas attiecībā uz azartspēlēm. Tomēr tā norādīja, ka starp pirmo un otrajām nepastāv nekāda saikne, it īpaši ņemot vērā **attiecīgo pakalpojumu un konkrētās sabiedrības daļas atšķirīgo raksturu.** Šīs saiknes neesamības dēļ preču zīmes "LOTTOLAND" izmantošana **nerada netaisnīgu labumu no agrāko preču zīmju atšķirtspējas vai reputācijas un nerada tām kaitējuma iespēju.**

→ [Spriedums Lottoland, 2020. gada 11. novembris, T-820/19](#)

Dažkārt strīds par atšķirtspējīgiem apzīmējumiem nav starp privātpersonām vai uzņēmumiem, bet gan starp dalībvalstīm, kā tas ir tiesvedībā par vārda "**Teran**" izmantošanu attiecībā uz Slovēnijā un Horvātijā izmantotu vīna vīnogu šķirni. Pēc tam, kad 2004. gadā Slovēnija pievienojās Savienībai, šis nosaukums tika atzīts par aizsargātu cilmes vietas nosaukumu (ACVN). 2017. gadā regulā tika noteikts, ka kopš Horvātijas pievienošanās Savienībai 2013. gadā vārdu "Teran" var izmantot arī attiecībā uz **dažiem Horvātijas vīniem.** Vispārējā tiesa **noraidīja Slovēnijas lūgumu** atcelt šo regulu, kas ļauj **mierīgi līdzāspastāvēt ACVN, nepārkāpjot tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības principus.**

→ [Spriedums Slovēnija/Komisija, 2020. gada 9. septembris, T-626/17](#)

Eiropas iestāžu darbība

Abām Savienības tiesām ir jāpārbauda, vai Savienības iestāžu un struktūru akti (vai konkrētu aktu nepieņemšana) atbilst Savienības tiesībām. Tādējādi Tiesa un Vispārējā tiesa garantē attiecīgo personu tiesību aizsardzību tiesā, ja Savienības līmenī pieņemti lēmumi šīs personas skar tieši un individuāli. Savukārt vienīgi valsts tiesu kompetencē ir pārbaudīt valsts iestāžu tiesību aktu tiesiskumu no valsts tiesību viedokļa.

Savienības tiesās vairākkārt vērsās **O. Junqueras i Vies**, *Gobierno autonómico de Cataluña* (Katalonijas autonomās kopienas valdība, Spānija) priekšsēdētāja vietnieks saistībā ar viņa ievēlēšanu Eiropas Parlamentā 2019. gadā. Vispārējās tiesas priekšsēdētāja vietnieks un pēc tam Tiesas priekšsēdētāja vietnieks apelācijas tiesvedībā noraidīja viņa pieteikumu par pagaidu noregulējumu, lai aizsargātu viņa parlamentāro imunitāti. Vispārējā tiesa turklāt atzina **par nepieņemamu viņa prasību atcelt Eiropas Parlamenta lēmumu, ar kuru konstatēta viņa amata vietas vakance**. Šī pēdējā minētā iestāde nevarēja apstrīdēt Spānijas iestāžu lēmumus, ar kuriem, pamatojoties uz valsts tiesībām, tika paziņots par *O. Junqueras i Vies* mandāta atsaukšanu un viņa amata vietas vakanci Eiropas Parlamentā.

→ [Rīkojums Junqueras i Vies, 2020. gada 3. marts, T-24/20 R](#)

→ [Rīkojums Junqueras i Vies, 2020. gada 8. oktobris, C-201/20 P\(R\)](#)

→ [Rīkojums Junqueras i Vies, 2020. gada 15. decembris, T-24/20](#)

Vispārējā tiesa noraidīja prasību, kuras mērķis bija konstatēt, ka Eiropadome ir prettiesiski atteikusies izslēgt Čehijas premjerministru no šīs iestādes sanāksmēm par Savienības daudzgadu finanšu shēmas pieņemšanu 2021.–2027. gadam apgalvotā interešu konflikta dēļ. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka **vienīgi dalībvalstu kompetencē ir noteikt, kuram no attiecīgi tās valsts vadītājiem vai valdību vadītājiem tā ir jāpārstāv Eiropadomes sanāksmēs**, un noteikt iemeslus, kuru dēļ kāda no šīm personām nevar tās pārstāvēt šīs iestādes sanāksmēs.

→ [Rīkojums Wagenknecht,](#)
[2020. gada 17. jūlijs, T-715/19](#)

H. Shindler un citi Apvienotās Karalistes valstspiederīgie jau ilgu laiku dzīvo Itālijā un Francijā. Līdz ar to viņiem netika atļauts piedalīties ne referendumā par *Brexit*, ne 2017. gada parlamenta vēlēšanās, lai gan šie balsojumi bija noteicošie, lai saglabātu viņu kā Savienības pilsoņu statusu. Tādējādi viņi cēla prasību Vispārējā tiesā, lūdzot “konstatēt Komisijas bezdarbību” saistībā ar tās “prettiesisko atturēšanos saglabāt Savienības pilsonību”. Vispārējā tiesa prasību noraidīja, nospriežot, ka **Komisijai nav kompetences** pieņemt saistošu aktu, lai, sākot no Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības brīža, saglabātu Savienības pilsonību atsevišķiem Apvienotās Karalistes valstspiederīgajiem.

→ [Rīkojums Shindler,](#)
[2020. gada 14. jūlijs, T-627/19](#)

B | GALVENIE SKAITLISKIE RĀDĪTĀJI PAR TIESVEDĪBAS DARBĪBU

TIESA

Tiesa galvenokārt izskata lietas par:

- **lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu**, ja valsts tiesai ir šaubas par Savienības pieņemta akta interpretāciju vai tā spēkā esamību. Šajā gadījumā valsts tiesa aptur tajā notiekošo tiesvedību un vēršas Tiesā, kura spriež par attiecīgo normu interpretāciju vai spēkā esamību. Saņēmusi Tiesas nolēmumā ietverto skaidrojumu, valsts tiesa var atrisināt tajā izskatāmo strīdu. Lietās, kurās ir vajadzīga atbilde ļoti īsā termiņā (piemēram, saistībā ar patvērumu, robežkontroli, bērnu nolaupīšanu u. tml.), ir paredzēta **steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedība ("PPU")**;
- **apelācijas sūdzībām**, kas vērstas pret Vispārējās tiesas pasludinātiem nolēmumiem un ir tiesību aizsardzības līdzekļi, ar ko Tiesa var atcelt Vispārējās tiesas nolēmumu;
- **tiešajām prasībām**, kuras galvenokārt vērstas uz to, lai:
  - panāktu Savienības tiesību akta atcelšanu ("**prasība atcelt tiesību aktu**") vai
  - konstatētu Savienības tiesībās noteikto dalībvalsts pienākumu neizpildi ("**prasība sakarā ar pienākumu neizpildi**"). Ja dalībvalsts nepilda spriedumu, ar kuru ir konstatēta pienākumu neizpilde, otras prasības, kas tiek saukta par prasību sakarā ar "**divkāršu neizpildi**", iznākumā Tiesa tai var piemērot naudas sodu;
- lūgumiem sniegt **atzinumu** par nolīguma, ko Savienība paredz noslēgt ar trešo valsti vai starptautisku organizāciju, saderību ar Līgumu noteikumiem. Šādu lūgumu var iesniegt dalībvalsts vai kāda Eiropas Savienības iestāde (Parlaments, Padome vai Komisija).

735
ierosinātas lietas

**Prejudiciālā
nolēmuma
tiesvedības**

556

no tām **9 PPU**

Dalībvalstis, kuras iesniegušas lielāko lūgumu skaitu

Vācija	139
Austrija	50
Itālija	44
Polija	41
Beļģija	36

37
tiešās prasības

no tām
18
prasības sakarā ar
pienākumu neizpildi un

2
prasības sakarā ar
"divkāršu neizpildi"

131
apelācijas sūdzība
par Vispārējās
tiesas nolēmumiem

1

lūgums sniegt
atzinumu

8

juridiskās palīdzības
lūgumi

Lietas dalībnieks, kas
nespēj segt tiesāšanās
izmaksas, var lūgt piešķirt
bezmaksas juridisko
palīdzību.

792
izskatītas lietas

534
prejudiciālā
nolēmuma
tiesvedības
no tām **9** PPU

37
tiešās prasības

no tām
26
lietās konstatēta
pienākumu neizpilde
14 dalībvalstu gadījumā

3
spriedumi par "divkāršu
neizpildi"

204
apelācijas
sūdzības
par Vispārējās
tiesas nolēmumiem

no tām
40
gadījumos Vispārējās
tiesas nolēmums tika
atcelts

Vidējais
tiesvedības ilgums
15,4 mēneši

Steidzamības prejudiciālā
nolēmuma tiesvedība
3,9 mēneši

1045

izskatīšanā esošas
lietas

2020. gada 31. decembrī

Galvenās tēmas

Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa	119
Intelektuālais un rūpnieciskais īpašums	27
Lauksaimniecība	26
Muitas savienība	24
Nodokļi	95
Patērētāju aizsardzība	56
Pārvietošanās un uzņēmējdarbības brīvība un iekšējais tirgus	96
Sociālās tiesības	56
Transports	86
Valsts atbalsts un konkurence	104
Vide	48

VISPĀRĒJĀ TIESA

Vispārējā tiesā pirmajā instancē var iesniegt tiešas prasības, ko ceļ **fiziskas un juridiskas personas (sabiedrības, apvienības u. tml.) un dalībvalstis** par Eiropas Savienības iestāžu un struktūru tiesību aktiem, un tiešās prasības par tāda kaitējuma atlīdzinājumu, kuru nodarījušas iestādes vai to darbinieki. Liela daļa šo strīdu ir ekonomiska rakstura – intelektuālais īpašums (Eiropas Savienības preču zīmes un dizainparaugi), konkurence, valsts atbalsts un banku un finansiālā uzraudzība.

Vispārējai tiesai ir arī kompetence izskatīt strīdus civildienesta jomā starp Eiropas Savienību un tās darbiniekiem.

Vispārējās tiesas nolēmumus var pārsūdzēt Tiesā tikai par tiesību jautājumiem. Lietās, kurās jau veikta dubulta pārbaude (neatkarīgā apelācijas padomē, pēc tam Vispārējā tiesā), Tiesa pieņem apelācijas sūdzību tikai tad, ja šī sūdzība izceļ Savienības tiesību vienotībai, konsekvencei vai attīstībai svarīgu jautājumu.

847

ierosinātas lietas

729

tiešās prasības
no tām

69

par valsts atbalstu un
konkurenci (to skaitā
2 prasības, ko cēlušas
dalībvalstis)

282

par intelektuālo un
rūpniecisko īpašumu

118

ES civildienesta jomā

260

citas tiešās prasības (to
skaitā 10 prasības, ko
cēlušas dalībvalstis)

75

juridiskās palīdzības
lūgumi

Lietas dalībnieks, kas
nespēj segt tiesāšanās
izmaksas, var lūgt piešķirt
bezmaksas juridisko
palīdzību.

748

izskatītas lietas

631

tiešā prasība
no tām

41

par valsts atbalstu un
konkurenci

237

par intelektuālo un rūpniecisko
īpašumu

79

ES civildienesta jomā

274

citas tiešās prasības

Vidējais tiesvedības ilgums:

15,4 mēneši

Nolēmumu, par kuriem
tika iesniegta apelācijas
sūdzība Tiesā, īpatsvars:

23 %

1497

izskatīšanā
esošas lietas

(2020. gada 31. decembrī)

Galvenās tēmas

Ekonomikas un monetārā politika	156
ES Civildienesta noteikumi	182
Ierobežojošie pasākumi	65
Intelektuālais un rūpnieciskais īpašums	319
Konkurence	78
Lauksaimniecība	21
Pieļaušana dokumentiem	24
Publiskais iepirkums	21
Valsts atbalsts	292
Vide	14

3

Gads Eiropas Savienības tieslietu civildienesta darbības pielāgošanās un nepārtrauktības zīmē

A | Tiesas sekretāra ievadvārdi

B | Krīzes pārvaldības posmi

C | Tiesas darbības bilance pandēmijas laikā

Fokuss

- Tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai attālināti
- Sabiedriskās attiecības
- Daudzvalodības ģenerāldirekcijas ieguldījums iestādes darbības nepārtrauktībā
- Pandēmijas pārbaudījums informācijas tehnoloģijām

A | Tiesas sekretāra ievadvārdi

Tiesas sekretārs – iestādes galvenais sekretārs – Tiesas priekšsēdētāja pakļautībā vada administratīvos dienestus. Viņš apliecina dienestu gatavību tiesvedības darbības atbalstam gadā, kad šiem dienestiem bija jāstāpjas ar nebijušiem šķēršļiem.

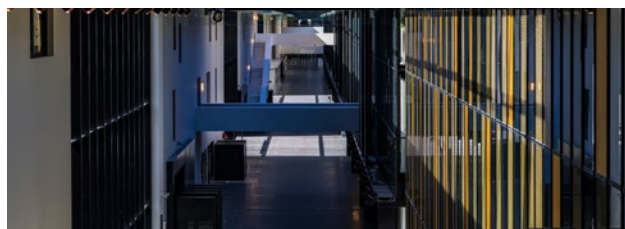
Individuālā mērogā 2020. gads ikvienam bija pārbaudījumu gads tā līdzatnesto ierobežojumu, slimības un neziņas dēļ.

Iestādes dienestu pārvaldības jomā tas atspoguļojās kā ievērojams izaicinājums, kurš tika pārvarēts ar izlēmību, metodisku pieeju un pielāgošanos. Ļoti īsā laikā bija jāveic pilnīga iestādes darbības organizatoriska pārveide. Neviens dienests nebija pasargāts no šīs nepieciešamības pielāgoties, ieviest jauninājumus un radikāli mainīties.

Laimīgā kārtā iestāde varēja balstīties uz krīzes situāciju gadījumiem izveidoto struktūru un procedūrām. Šīs struktūras pamatā ir krīzes operatīvā vienība, kuras kompetencē ietilpst izšķirošu lēmumu pieņemšana attiecībā uz iestādi kopumā saistībā ar krīzes situāciju un tās attīstību. Tā nosaka no tā izrietošos vispārējos pasākumus (tāldarba kārtība, transversāla rakstura pasākumi personāla vadības jomā utt.). Pēc tam šos vispārējos lēmumus īsteno krīzes vadības centrs (KVC), kurā ietilpst visu to operatīvo vienību pārstāvji, kas nodrošina katra dienesta darbības nepārtrauktību.

Regulārās sanāsmēs KVC arī nodrošināja informācijas atgriezenisko saiti ar krīzes vienību, lai varētu vadīt situāciju.

Šāda krīzes pārvaldība, kurā cieši tika sasaistīti iestādes paspārnē esošie dienesti un abas tiesas, ļāva īstenot **saskaņotu darbību, kas ir vērsta uz trīs saistītiem un savstarpēji atkarīgiem mērķiem**: nodrošināt personāla un personu, kam jāierodas iestādes telpās, veselības aizsardzību, nodrošināt tiesas darbības nepārtrauktību un sniegt atbalstu personālam.

→ Lai nodrošinātu **sanitāro drošību iestādes ēkās un pasargātu personālu** no inficēšanās riska, tika nolemts, ka sākot ar 10. martu darba pienākumi ir jāveic no attiecīgo personu dzīvesvietas. Pēc tam, sākot ar pirmdienu, 16. martu, šis **darba no mājām režīms** tika vispārināts un padarīts par obligātu, pat pirms valsts iestāžu lēmuma par ierobežojošiem pasākumiem. Tiesas telpās tādējādi vairs nevarēja iekļūt, izņemot personas, kurām bija jāveic būtiskas funkcijas, kuras nevar veikt no attāluma. Pastāvīgi sekojot veselības jomas un normatīvajai situācijai Luksemburgā un kaimiņvalstīs, ko veica drošības dienests, kā arī medicīnas dienests, regulāri sadarbojoties ar Luksemburgas iestādēm, šis režīms dažādos posmos tika pielāgots, lai nodrošinātu līdzsvaru starp sanitārajiem apstākļiem, telpu apmeklētības līmeni, tiesas darbību nepārtrauktību un personāla vajadzībām.

Līdztekus tāldarba režīmam viens no galvenajiem cilvēku veselības aizsardzības instrumentiem bija **precīzu un stingru sanitāro protokolu izstrāde un īstenošana**. Lai varētu tikt turpināta Savienības tiesvedības darbība, Tiesa no 25. maija no jauna vēra tiesas sēžu zāļu durvis. Līdz ar to no loģistikas un sanitārās drošības viedokļa bija jāpārvalda ne tikai tā personāla locekļu ikdienas klātbūtne telpās, kura bija nepieciešama tiesas sēžu organizēšanai, bet arī advokātu un citu Savienības iestāžu pārstāvju klātbūtne šajās telpās. Visi īpaši stingrie pasākumi (temperatūras mērīšana, ieejot ēkās, obligāta masku valkāšana koplietošanas telpās un tiesas sēdēs, fiziskas distancēšanās nodrošināšana, organizējot pārvietošanās virzienus, bieža telpu dezinfekcija, spirtu saturoša gēla dozatoru, aizsardzības aizslietņu un norāžu izvietošana, atgādinājumu izplatīšana dažādos saziņas līdzekļos), ļāva nodrošināt visu iesaistīto personu augstu aizsardzību, vienlaikus tās iespējami netraucēti uzņemot iestādes telpās.

→ Šī atklāto tiesas sēžu atsākšana bija nepieciešama, lai **nodrošinātu Savienības tieslietu civildienesta darbības nepārtrauktību**. Pirms tiesas sēžu atsākšanas tiesas darbību varēja turpināt, izskatot lietas attālināti, tostarp ar pielāgotu procesuālo noteikumu palīdzību. Ar abu tiesu kanceleju pasākumiem un izmantojot speciālu sadaļu iestādes interneta tīmekļvietnē, lietas dalībnieku pārstāvji tika pienācīgi informēti par procesuālajām sekām, kuras izriet no krīzes konteksta.

No **tehniskā viedokļa** iestādes informātikas dienesti kopš februāra paātrināja tāldarbam nepieciešamā aprīkojuma piešķiršanas programmu. Nedēļās pēc pirmo ierobežojošo pasākumu noteikšanas interneta savienojuma joslas platums tika palielināts desmitkārtīgi un pēc tam visu dienestu vajadzībām nekavējoties tika izveidota droša audiosistēma un videokonferenču sistēma.

Kā detalizēti aprakstīts nākamajās lappusēs, iestāde veica jaunievedumus, lai risinātu situāciju, kad vairāku lietas dalībnieku pārstāvjiem bija liegts pārvietoties. Rokrokā sadarbojoties dienestiem, abām tiesām un to kancelejām, tika izveidota vienota videokonferenču sistēma attālinātai dalībai tiesas sēdēs, kurā tiek piedāvāta sinhrona mutiskā tulkošana potenciāli no un uz 24 Savienības oficiālajām valodām.

Visbeidzot, īstenojot **resursu efektīvu pārvaldību**, personāla locekļi, kuru darba slodze to amata specifikas dēļ bija samazinājusies, regulāri uz laiku tika pārcelti citos amatos dienestos, kuros savukārt darba apjoms bija pieaudzis. Šī solidaritāte un savstarpēja kompetenču un pieredzes bagātināšana radīja priekšrocību sarežģītumu pārvarēšanai un tās arī noderēs, lai veiksmīgi organizētu darbinieku atgriešanos iestādes telpās.

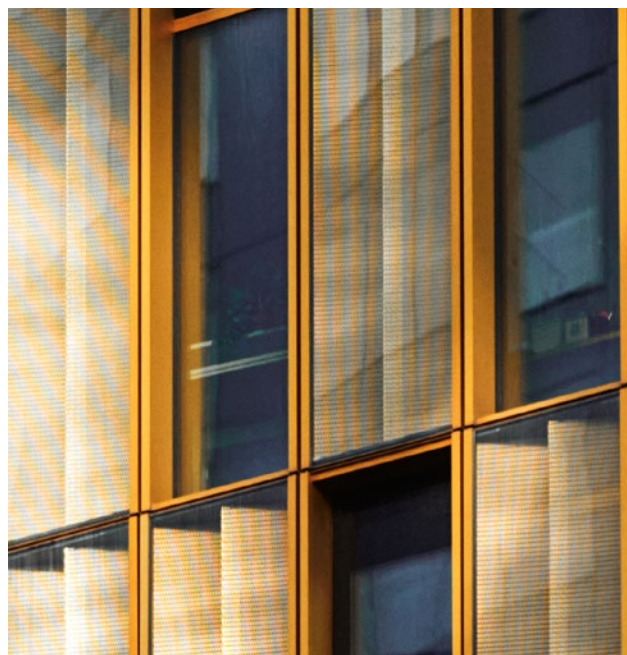
- Pēdējais minētais mērķis krīzes pārvaldībā bija vēlēts **personāla atbalstam visu šo nepieredzēto laikposmu**, kam raksturīgas sarežģītas personiskās situācijas.

Īpaša uzmanība tika pievērsta gan personām, kuras bija skāris vīruss, gan personām ar inficēšanās risku, vienuļām personām vai personām, kurām ir pienākums rūpēties par mājās palikušajiem bērniem. Šīm personām palīdzību sniedza cilvēkresursu dienests, medicīniskā dienesta ārsti un medmāsas, kā arī psihologs. Izmantojot pieeju, kuras ietvaros tiek ņemtas vērā ierēdņu intereses, dienesta vadītāji arī ievēroja šīs īpašās situācijas, lai pielāgotu attiecīgo personu pienākumu izpildes kārtību.

Turklāt, līdz ar krīzes priekšvēstnešiem, iestāde ļoti rūpīgi pievērsās nepieciešamībai **nodrošināt skaidru, pieejamu, saskanīgu un atbilstošu saziņu** ar tās personālu. Tika izveidoti papildinoši un strukturēti informācijas kanāli ar dažādiem mērķiem: iekštīkla vietne, kurā apkopota visa attiecīgā informācija, svarīgās ziņas, kas tika nosūtītas uz profesionālajām un privātajām elektroniskā pasta adresēm no speciāli izveidotas elektroniskās pastkastes un ar īsziņu palīdzību, operatīva rakstura paziņojumi personālam ar elektroniskā pasta starpniecību ar mērķi regulāri informēt par situācijas attīstību un veiktajiem saistītajiem pasākumiem.

Tālmācības (*e-learning*) piedāvājums tika paplašināts, lai ļautu personālam turpināt attīstīt tā kompetences. Augstākā un vidējā līmeņa vadība arī piedalījās īpašās mācībās par komandu pārvaldību attālināti.

Tika veiktas **dīvas aptaujas**, kurās attiecīgi piedalījās viss personāls un vadība, lai gūtu priekšstatu par vērtējumu attiecībā uz ieviestajiem darba apstākļiem – gan nolūkā veikt zināmas korekcijas, gan arī lai paredzētu krīzes pārvaldības ietvaros īstenoto jaunievedumu izredzes ilgākā termiņā.

Visbeidzot, **starpiestāžu līmenī**, ko veido Luksemburgā esošo iestāžu un struktūru Administrācijas vadītāju kolēģija, 2020. gada decembrī tika likti pamati sadarbībai ar Luksemburgas kompetentajām iestādēm, lai iestādes, izmantojot visus to rīcībā esošos līdzekļus, veicinātu iestāžu personāla **vakcinācijas kampaņas** sekmīgu norisi.

Pandēmijas radītā krīze un nepieciešamība rast risinājumus, lai mazinātu tās ietekmi uz iestādes darbības organizāciju, ievērojami paātrināja jau uzsāktās vai tikai iedīglī esošās izmaiņas.

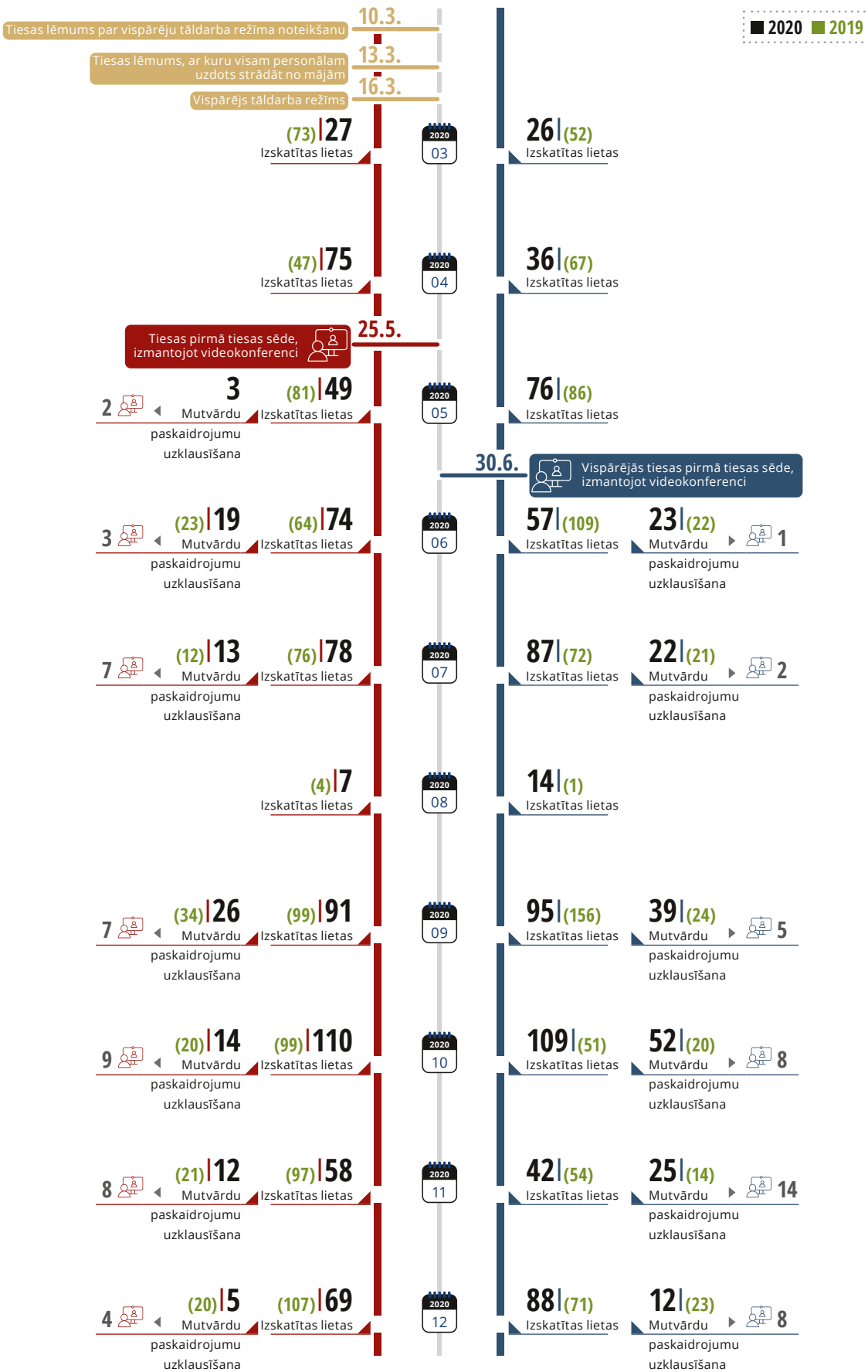
Nenoliedzami atzinīgi vērtējot to, ka visi kopā esam panākuši, ka **darbības līmenis ir saglabājies gandrīz identisks agrākajam, ka tiek turpināta uzsākto projektu īstenošana, tajā pašā laikā nodrošinot visaugstākā līmeņa veselības aizsardzības apstākļus**, šī nepieredzētā laikposma pārvaldība iestādei ļauj veikt **ilgtspējīgus un pozitīvus pārveidojumus**, izprotot darba metodes, pat pašas darba attiecības, kā arī virtuālās klātbūtnes sniegtās iespējas.

Darbs no mājām (pilnīgs vai daļējs) kopš 2020. gada 16. marta ir realitāte visam personālam. Īstenojot šo apstākļu pagērēto jauno organizatorisko sistēmu, dabiskā veidā iezīmējās **jaunās situācijas problemātika**: dematerializēt un vienkāršot lēmumpieņemšanas plūsmas, sekmēt personāla autonomiju un nodrošināt darbinieku pakalpojumu kvalitāti, pārskatīt līdzsvaru starp profesionālo un privāto dzīvi, integrēties iestādē un sadarboties ar to, pietuvināties ārējiem partneriem – institucionāliem partneriem vai sabiedrībai –, pateicoties iespējām, ko piedāvā jaunās tehnoloģijas.

Kad ar pandēmiju saistītie ierobežojumi tiks atcelti, iestādei būs **jāsaglabā šo pārmaiņu ieguvumi, atgriezoties profesionālajā dzīvē, jaunus un bagātinātos apstākļos**. Šķēršļi, kas tai bija jāpārvar, ir tikai pieredze, kas mums individuāli un kolektīvi ir likusi kļūt stiprākiem, atbildīgākiem un solidārākiem. Tas, ka iestāde ir veiksmīgi pārvarējusi arī tik nelabvēlīgu kontekstu, ir noticis, pateicoties tās darbinieku apņēmībai un saliedētībai, kā arī tās vadības uzticamībai un rūpībai. Tā varēs paļauties uz šīm īpašībām, lai sagatavotos brīdim, kad personāls varēs atgriezties un atkal iekļauties iestādes vidē, kuras atjaunināto organizāciju raksturo mobilitāte un atbildība.

Alfredo Calot Escobar
Tiesas sekretārs

B | Krīzes pārvaldības posmi

Ņemot vērā veselības situāciju Eiropas Savienībā, kā arī Luksemburgas un citu dalībvalstu iestāžu pieņemtos pasākumus, Tiesa nolēma, ka, sākot ar 10. martu, darba pienākumi ir jāveic no attiecīgo personu dzīvesvietas. **2020. gada 13. martā**, ņemot vērā veselības situācijas attīstību Eiropā un lai izvairītos no vīrusa izplatīšanās, vienlaikus saglabājot tiesvedības darbību, Tiesa deva norādījumus saviem darbiniekiem, **sākot no 16. marta, strādāt no mājām**, izņemot personas, kurām bija jāveic būtiski nepieciešami pienākumi. Iestādes mērķis bija aizsargāt tās personālu un tiesas sēžu dalībniekus, maksimāli ierobežojot situācijas, kuru izraisījusi Covid-19 pandēmija, nelabvēlīgās sekas ieinteresētajām personām un tiesu administrācijai Eiropā. Lai nodrošinātu Savienības tieslietu civildienesta darbības nepārtrauktību un tiesvedības turpināšanu, iestāde stājās pretī nebijušam tehnoloģiskam un cilvēkresursus aptverošam izaicinājumam.

Vispārējs
tāldarba režīms

2020. gada martā ieviestie noteikumi

Pamatojoties uz krīzes situāciju pārvaldībai izveidotajām struktūrām un procedūrām, tika veikti **visi pasākumi, lai novērstu personu atrašanos Tiesas ēkās, vienlaikus nodrošinot abu tiesu un iestādes dienestu darbības turpināšanu** apstākļos, kas pēc iespējas pietuvināti ierastajiem un obligāti ir pielāgoti ārkārtas apstākļiem.

→ Darbinieku aizsardzība

Iestāde izdeva **rīkojumu darbiniekiem** no 2020. gada 13. marta **neatrsties Tiesas ēkās, izņemot konkrētus un nepieciešamus gadījumus**. Informātikas aprīkojuma piešķiršanas stratēģijas laicīga ieviešana lielai daļai darbinieku ļāva nodrošināt attālinātu piekļuvi jau no marta un pakāpeniski – visiem darbiniekiem nākamo nedēļu gaitā.

→ Tiesas darbības turpināšana

Sākotnēji līdz 27. martam paredzētā tiesas sēžu mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai apturēšana bija jāpagarina **līdz 25. maijam** spēkā esošo pārvietošanās ierobežojumu dēļ. Abu tiesu kancelejas sazinājās ar lietas dalībnieku pārstāvjiem, lai viņus informētu par tiesas sēžu datumu pārcelšanu un darītu zināmus precizējumus par procedūras turpināšanas kārtību, un iestādes tīmekļvietnē tam tika izveidota atsevišķa lapa.

Tomēr šajā laikposmā tika nodrošināta **steidzamības tiesvedību** norise, un lietas, kurās bija iespējams taisīt spriedumu, arī turpināja tikt izskatītas. **Laikā no 16. marta līdz 25. maijam Vispārējā tiesa pabeidza 51 lietu, Tiesa pasludināja 79 spriedumus un tika sniegti 47 secinājumi.**

Lietu izskatīšana tika pielāgota apstākļiem: nolēmumi tika pieņemti rakstveida procesā, lietas dalībniekiem jautājumi tika uzdoti rakstveidā, spriedumu pasludināšanai un secinājumu sniegšanai tika paredzēta viena diena nedēļā, tika pielāgoti nosacījumi piekļuves konta izveidei *e-Curia* (lietojumprogramma, kas ļauj iesniegt un izsniegt procesuālos dokumentus elektroniski).

Tiesas sēžu atsākšana un personāla daļēja atgriešanās iestādes telpās

Darbinieku
maksimālais skaits
telpās

30 %

Pielāgotie noteikumi, sākot no 2020. gada maija

→ Tiesas sēžu mutvārdu paskaidrojumu atsākšana

Tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai tika atsāktas **2020. gada 25. maijā**. Tiesas dienesti ieviesa stingrus sanitāros protokolus, lai ļautu rīkot tiesas sēdes ar augstos drošības apstākļos visiem sēžu dalībniekiem, tostarp sabiedrībai, ņemot vērā tiesas sēžu atklātības principu.

Lietas dalībnieki, kuriem nebija iespējams pārvietoties, izņēmuma kārtā apsvērumus varēja sniegt attālināti, ievērojot konkrētus nosacījumus. Šajā nolūkā iestāde izstrādāja īpašu videokonferences sistēmu, kas ļauj nodrošināt sinhrono tulkošanu no un uz 24 tiesvedības valodām. Tika veikti arī īpaši sanitārie pasākumi attiecībā uz tulkus, kuri varēja strādāt kabīnē, tomēr vienā kabīnē varēja atrasties tikai viena persona.

Darbinieki daļēji atgriezās Tiesas telpās, lai varētu veikt uzdevumus, kas nevarēja tikt veikti attālināti, it īpaši saistībā ar tiesas sēžu atsākšanu Tiesā un Vispārējā tiesā. Darbs no mājām joprojām saglabājās kā norma, lai ierobežotu personu klātbūtni ēkās līdz līmenim, kas absolūti nepieciešams iestādes darbībai, ņemot vērā tiesas sēžu atsākšanu, proti, **no 20 līdz 30 % darbinieku**.

Atrodoties telpās, bija jāievēro visstingrākās higiēnas un distancēšanās normas, kas izstrādātas sadarbībā ar iestādes medicīnisko dienestu.

Ņemot vērā veselības situācijas uzlabošanos, šī sistēma pagaidām tika paplašināta, sākot ar 21. septembri, par pamatu ņemot apspriežoties ar iestādes ārstiem noteikto telpās ik dienas esošo personu maksimālo skaitu, lai nodrošinātu sanitārā protokola efektivitāti. Iepriekšējais režīms piekļuvei iestādes ēkām, kas ietvēra vienīgi tiesas sēžu un apspriežu organizēšanu, 26. oktobrī tomēr bija jāatjauno sakarā ar veselības situācijas pasliktināšanos Luksemburgā.

C | Tiesas darbības bilance pandēmijas laikā

Tiesas darbības turpināšana pandēmijas laikā izpaužas kā pasākumi, kas tika ieviesti, lai nodrošinātu Eiropas justīcijas pienācīgu darbību, kā arī, lai turpinātu informēt Savienības pilsoņus par to tiesībām un Eiropas tiesu darbu. Gan izstrādājot sistēmu, kas ļauj piedāvāt iespēju sniegt apsvērumus attālināti ar sinhronu tulkošanu, gan izmantojot iekšējās un ārējās saziņas līdzekļus, Tiesa ir pierādījusi iniciatīvu un pielāgošanos. Tā kā piekļuve iestādes ēkām kļuva neiespējama un vēlāk bija pakļauta stingriem sanitārajiem noteikumiem, sabiedrības un profesionāļu parastā apmeklējumu norise, kā arī bibliotēkas krājumu apskate uz vietas, protams, tika sašaurināta, tomēr tika rasti alternatīvi risinājumi.

252
tiesas sēdes mutvārdu
paskaidrojumu
uzklausīšanai

Tiesas sēdes,
izmantojot
videokonferenci (laikā
no 25. maija līdz
22. decembrim)

Laikā no **2020. gada 25. maija līdz 22. decembrim** tika organizētas **252 tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai** (kuras varēja attiekties uz vairākām lietām vienā un tajā pašā iztiesāšanas sastāvā). Tostarp **40 tiesas sēdes Tiesā, kurās** (viens līdz četri) **lietas dalībnieki piedalījās attālināti** ar videokonferences starpniecību un **38 tiesas sēdes Vispārējā tiesā, kurās** (viens līdz trīs) **lietas dalībnieki piedalījās attālināti**.

Arī iestādes un administratīvā darbība netika pārtraukta: laikposmā no 2020. gada marta līdz 2020. gada decembrim amatā stājās vairāki **jauni locekļi**. Amatā stājoties Francijas ģenerālvokātam *Jean Richard de la Tour*, tika izmantots jauninājums: viņa **zvēresta nodošana notika attālināti**, izmantojot iepretim uzstādītus ekrānus, piedaloties Tiesas priekšsēdētājam *K. Lenaerts*, pirmajam ģenerālvokātam *M. Szpunar* un sekretāram *A. Calot Escobar*. Vēlāk ierasties iestādē – joprojām veicot nepieciešamos veselības aizsardzības pasākumus – lai nodotu zvērestu Tiesai, 10. septembrī varēja Grieķijas ģenerālvokāts Tiesā *Athanasios Rantos* un 6. oktobrī – Čehijas tiesnesis Tiesā *Jan Passer* un Latvijas tiesnese Tiesā *Ineta Ziemele*.

**Tiesā –
40**

**Vispārējā tiesā –
38**

Visiem iestādes dienestiem, sākot no marta, bija jāpielāgo to iekšējās saziņas veids. Darba grupas varēja satikties un turpināt darbu attālināti, tieši pateicoties videokonferenču izmantošanai. Tādējādi vidēji **nedēļā** iekšējo vai starpiestāžu sanāksmju vajadzībām tika organizētas **vairāk nekā 150 videokonferences vai audiokonferences**.

Attiecībā uz ārējo saziņu Tiesa, izmantojot sociālos tīklus un tehnoloģiskos līdzekļus, ir īstenojusi virkni attālinātu darbību, lai Tiesa varētu sasniegt gan speciālistu un profesionāļu publiku, gan plašu sabiedrību un tās lēmumi joprojām varētu tikt publiskoti atbilstošā veidā ([sk. 76. lpp.](#)).

Visa gada laikā Tiesa noorganizēja **29 protokolāros pasākumus**, ievērojot īpaši augstas prasības, kā arī 5 oficiālās vizītes un **5 svinīgās sēdes**. Šajā kontekstā Tiesa varēja uzņemt 171 tiesnesi no valstu tiesām. Lai gan šie apmeklējumi lielākoties notika pirms piekļuves ierobežojumiem, kas noteikti cīņai pret Covid-19 izplatīšanos, Tiesa dažreiz spēja organizēt atsevišķus neatliekamus pasākumus (Eiropas Prokuratūras locekļu svinīgā solījuma došana 28. septembrī, svinīgā tiesas sēde saistībā ar tiesnešu Inetas Ziemeles un *Jan Passer* stāšanās amatā 6. oktobrī), kuru norise bija jāpielāgo sanitārajiem ierobežojumiem.

Visbeidzot, iestādes locekļi un darbinieki var izmantot Bibliotēkas resursus, kas aptver 285 000 sējumu (tostarp 155 000 publikāciju, kas galvenokārt attiecas uz Eiropas Savienības tiesībām), vairāk nekā 6300 elektronisko grāmatu, 490 abonētu periodikas izdevumu drukātā formātā, kā arī vairākus simtus abonētu izdevumu elektroniskā formātā, kas pieejami datubāzēs (kuru ir vairāk nekā simts). Saistībā ar judikatūras publicēšanu jānorāda, ka 2020. gadā judikatūras Krājumā tika publicēti 35 019 dokumenti. Kopš 2020. gada 13. marta Informācijas dienests ir ieviesis dažādus rīkus dokumentāro resursu izmantošanai attālināti, lai kompensētu lasītavas slēgšanu lietotājiem (159 digitalizācijas pēc pieprasījuma un 724 izdevumi, kas patapināti ar *Biblio-drive*, autonomu patapinājuma un atgriešanas ierīci).

150
videokonferences vai
audiokonferences
nedēļā

29
protokolārie
pasākumi

5
svinīgās tiesas
sēdes

Tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai attālināti

Lai izpildītu dalībvalstu noteiktos pārvietošanās ierobežojumus, iestāde izveidoja videokonferences sistēmu, kas ļauj lietas dalībnieku pārstāvjiem, kuriem fiziski nav iespējams ierasties Luksemburgā, izņēmuma kārtā piedalīties tiesas sēdē, ievērojot daudzvalodību. Divi šīs sistēmas izmantotāji dalās ar savu pieredzi.

Mutvārdu paskaidrojumu sniegšana attālināti

Latvijas Republikas pārstāves Eiropas Savienības Tiesā, Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas departamenta vadītājas Viktorijas Soņecas pieredze

“Esmu pagodināta, ka Eiropas Savienības Tiesa (EST) mani ir aicinājusi dalīties ar pieredzi videokonferences izmantošanā Tiesas sēdēs mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai un dalīties ar maniem iespaidiem par šo sistēmu.

Vispirms ir jāuzsver, ka digitalizācija Eiropas Savienībā sākās krietni pirms 2020. gada. Tomēr šis gads paliks vēsturē ne tikai Covid-19 un tā seku dēļ, bet arī dēļ pavērsiena, ko tas radīja EST tiesas sēžu digitalizācijā un videokonferenču izmantošanā.

Tas tā ir tādēļ, ka, lai arī Covid-19 negatīvo seku saraksts ir garš, tomēr pandēmija veicināja digitālo kompetenču apgūšanu un paātrināja digitālu risinājumu ieviešanu ikdienā. Šajā ziņā uzņēmumi, iestādes un indivīdi sāka izmantot digitālos risinājumus gan, lai uzlabotu savu ikdienas dzīvi, gan, lai labāk un efektīvāk strādātu, gan arī – lai uzlabotu saziņu ar valsts tiesām un EST.

2020. gadā dalībvalstīm un lietas dalībniekiem EST notiekošajās tiesvedībās bija iespēja ar videokonferences palīdzību piedalīties tiesas sēdēs mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai Tiesā. Pateicoties šai tehnoloģijai, dalībvalstis un lietas dalībnieki tiesas sēdēs mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai varēja izteikt savu viedokli un atbildēt ne tikai uz EST uzdotajiem jautājumiem, bet arī uz citu lietas dalībnieku un dalībvalstu jautājumiem un piezīmēm. Tāpat kā tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai klātienē, arī videokonferencē ir pieejami mutiskās tulkošanas pakalpojumi, kas ir iespējams, pateicoties milzīgajam darba apjomam, ko tulki paveic, sinhroni tulkojot tiesas sēžu laikā teikto, lai visi dalībnieki varētu to saprast.

Tiesas sēžu norise mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai nav mainījies, izņemot to, ka dalībvalstu pārstāvji un lietas dalībnieku pārstāvji var palikt savā valstī un tajā piedalīties attālināti. Šādai iespējai, protams, ir savas priekšrocības, piemēram, ērtības, drošība un laika ekonomija, izvairoties no braucieniem, tomēr arī savi trūkumi, piemēram, nespēja izjust EST dvēseli – šo apbrīnojamo pieredzi, ko gūsti ik reizi no jauna, ieejot EST tiesas sēžu zālē, lai personiski uzstātos Tiesas priekšā.

Jāuzsver, ka EST, padarot iespējamu videokonferences izmantošanu tiesas sēdēs mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai, pierādīja, ka tā spēj pielāgoties apstākļiem un ka tiesvedībām ir jānotiek, neraugoties uz veselības krīzi.”

Nebijuši izaicinājumi attālinātai tulkošanai tiesas sēdēs

Ignasi Vancells Mora, konferenču ārstata tulka pieredze

Tiesas sēžu, kurās atsevišķi lietas dalībnieki piedalās attālināti, norise būtiski ietekmēja tulku darbu.

Spānijas kabīnes ārstata tulks, kurš regulāri strādā Tiesā, skaidro, ko nozīmēja būt par tulku Eiropas iestādēm, it īpaši Tiesai, 2020. gadā.

“2020. gads ikvienam ir bijis netipisks. Tulkiem, lai kur arī viņi atrastos, pandēmija vispirms izraisīja pilnīgu darbību pārtraukšanu, it īpaši tādēļ, ka tika atceltas starptautiskās sanāksmes. Darbībai atjaunojoties, darba apstākļi bija pilnīgi citi. Ārstata tulkiem šī jaunā “normalitāte” radīja jautājumus: kā pārvietoties, ņemot vērā ceļošanas ierobežojumus, un kā strādāt pareizos sanitāros un tehniskos apstākļos? Videokonference, kas šobrīd ļauj organizēt sanāksmes tiešsaistē, izraisīja daudzas bažas par attālināto savienojumu uzticamību un skaņas kvalitāti, kas reti ir līdzvērtīga zāles kvalitātei. Ir jāpieliek dubultas pūles, lai saprastu runātāju, un nogurums iestājas ātrāk nekā iepriekš.

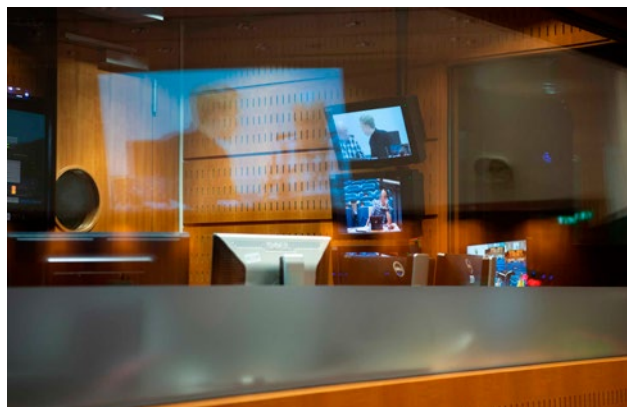
Tomēr es uzskatu, ka Tiesā attālinātie savienojumi sēžu laikā parasti ir kvalitatīvi. Protams, nav iespējams garantēt optimālu kvalitāti visu laiku, tomēr, manuprāt, tiek darīts viss, lai to panāktu, tostarp, pateicoties pārbaudēm, kas tiek veiktas iepriekš kopā ar tulkiem. Turklāt ir veikts lielisks informatīvs darbs, lietas dalībniekiem un tulkiem iepriekš darot zināmas izmaiņas, kas saistītas ar jauno darba kārtību un nepieciešamajiem sagatavošanās darbiem. Ārstata tulki par to tiek skaidri brīdināti, jau noslēdzot līgumu.

Iestāde ir ievērojami papūlējusies, lai nodrošinātu, ka tiek saglabāti pēc iespējas labāki darba apstākļi. Uz mani lielu iespaidu atstāja sanitāro pasākumu nopietnība un stingrība: papildus parasti veiktajiem pasākumiem tulki kopīgi nelieto ne priekšmetus (portatīvos datorus, austiņas), ne biroju.

Mēs vairs kopīgi neizmantojam vienu un to pašu kabīni, tādēļ šobrīd ir daudz grūtāk sazināties vai vienkārši saprast mūsu kolēģu tulkoto. Tas var kavēt mūsu izmantotās terminoloģijas vienveidību. Mums ir jāveic iepriekšēja saskaņošana. Ja rodas kāda problēma (terminoloģijas jautājums, tehniska problēma u. tml.), tulkošanas laikā ir sarežģītāk otram palīdzēt. Atsevišķos jautājumos mēs sazināties ar žestiem, citos – ar mobilā tālruna vai īsziņu palīdzību.

Šajā kontekstā būtiska nozīme ir tiesas sēdes sagatavošanai, un Tiesa turklāt ir vienīgā iestāde, kurā konferenču palīgtulki tam velta veselu darba dienu, tāpat kā pastāvīgie tulki. Šajā jautājumā es neesmu ievērojis gandrīz nekādas atšķirības kopš pandēmijas sākšanās. Mūsu kolēģi joprojām ir tikpat pieejami, lai arī, iespējams, vairāk tiek izmantots elektroniskais pasts un īsziņas, un gaiteņos vairs nenotiek neformālas sarunas.

Es uzskatu, ka sākumā daudzi baidījās, apzinoties ietekmi, kāda pandēmijai varēja būt uz mūsu profesiju. Tomēr, kad bija beidzies pirmā brīža šoks, tika meklēti risinājumi un mēs pielāgojāmies, lai izklūtu no grūtībām”.

Sabiedriskās attiecības

2020. gadā turpinājās dialogs ar tiesību speciālistiem un sabiedrību. Lai gan tika saglabāti tradicionālie kanāli, tomēr šis dialogs kļuva intensīvāks virtuālajā vidē, tostarp pateicoties videokonferences pakalpojumiem un sociālo tīklu platformām.

127
apmeklētāju grupas

jeb
3729
personas

21
virtuālais
apmeklējums

jeb
798
personas

Saziņas direkcijā netika pārtraukta tradicionālo komunikācijas līdzekļu izmantošana, tomēr uzsvars tika likts uz sociālo mediju pastiprinātu izmantošanu. Laikā **no 2020. gada 16. marta līdz 22. decembrim** tika publicēti **142 paziņojumi presei**. Tiesas *Twitter* un *LinkedIn* (franču un angļu valodā) konti tika izmantoti, lai informētu par Tiesas aktualitātēm: Lai informētu sekotājus, **ar Twitter tika nosūtīti 668 ziņojumi**. Šo ziņu mērķis, pirmkārt, bija pievērst uzmanību galvenajām nākamajā nedēļā izskatāmajām lietām, un, otrkārt, informēt par paziņojumu presei publicēšanu.

Apmeklējumu organizēšana ir būtiska darbība Tiesai saistībā ar tās atvērtības politiku un zināšanu nodošanu ne tikai tiesību speciālistiem un tiesību zinātņu studentiem, bet arī Eiropas pilsoņiem. Ar 2020. gada martā ieviestajiem sanitārajiem pasākumiem tika samazināta šādu apmeklējumu organizēšana un apmeklētāju uzņemšana. Lai gan kopējie skaitļi – **127 grupas** ar kopumā **3729 apmeklētājiem** ir nenoliedzami zemāki par iepriekšējo gadu rezultātiem (18 099 personas 2019. gadā), Tiesa atkal spēja atrast jaunus līdzekļus, lai tās ēkas un darbības padarītu pieejamas attālināti. Šādi tā piedāvāja tikšanās digitālajās platformās ar Tiesas darbiniekiem, padarot iespējamu [Tiesas pils ēku kompleksa virtuālo apmeklējumu](#), kā arī **tīmekļseminārus**, kas tika rīkoti “pēc pasūtījuma” divu dienu garumā, piedaloties Tiesas locekļiem, tiesnešu palīgiem un administratoriem. Šie tīmekļsemināri ļāva noskatīties prezentācijas **798 personām 21 virtuālā apmeklējuma** ietvaros.

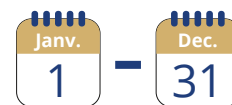

Tādējādi Tiesa ar Saziņas direkcijas starpniecību nosūtīja **173 paziņojumus presei** (pavisam **2292 valodu versijās**), lai informētu profesionāļus un sabiedrību (**3366 adresātus**, kas iekļauti elektronisko vēstuļu sarakstos) par saviem nolēmumiem, kā arī par notikumiem, kas iezīmēja iestādes dzīvi. Tīmekļvietne curia.europa.eu tika **apmeklēta 6,6 miljonus reižu** un tika **aplūkoti vairāk nekā 27 miljoni lapu**.

Iestāde turpināja darboties sociālajos tīklos, pārraidot **702 Twitter sīkziņas**, izmantojot tās abus kontus franču un angļu valodā. **273 vēstījumi** tika publicēti arī **LinkedIn**.

Ņemot vērā, ka nebija iespējams organizēt tādas tikšanās kā gadskārtējo Atvērto durvju dienu, tika nolemts izmantot sociālo mediju sniegtās iespējas, lai sabiedrība visā pasaulē varētu iepazīties ar Tiesas darbību. Tādējādi, izmantojot vienīgi sociālos medijus, tika organizēti **trīs virtuāli pasākumi** – par godu **Eiropas dienai** (9. maijā), **Eiropas tiesiskuma dienai** (24. oktobrī) un **Tiesas izveides gadadienai** (4. decembrī): ar Tiesas spriedumu prezentācijām, aktivitātēm, kas veltītas dažādām judikatūras tēmām, un jautājumu un atbilžu sēriju. Šo un citu pasākumu iespaidā Tiesas sekotāju skaits šajā gadā turpināja augt, pārsniedzot **90 000 sekotāju LinkedIn** un **100 000 sekotāju Twitter**. Šo trīs notikumu rezultātā **Twitter** kopumā tika veikti **1 713 000 skatījumu** (to reižu skaits, kad lietotāji ir redzējuši sīkziņu) un **LinkedIn** – **258 000 skatījumu**.

Paralēli žurnālistiem tika izveidoti **tiešsaistes preses punkti**, kas veltīti tiesvedības aktualitātēm. 11 preses punktiem pievienojās pavisam **94 žurnālisti**.

Publicēti
173
paziņojumi presei

2292
valodu versijās

Nosūtītas
702
Twitter sīkziņas un

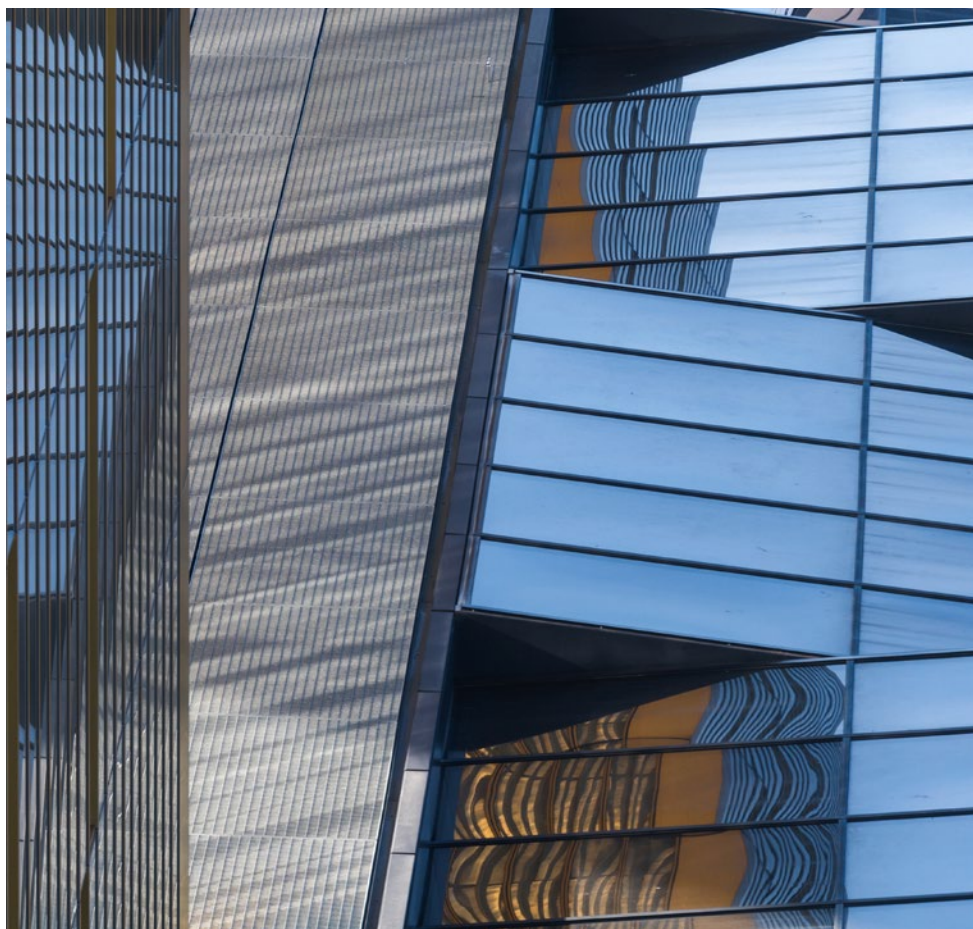
273
ziņas LinkedIn

17 174

pilsoņu informācijas
pieprasījumi

Saskaņā ar piemērojamo tiesisko regulējumu pamatojoties uz **103** pieteikumiem, Tiesa piešķir piekļuvi **saviem administratīvajiem dokumentiem un vēsturiskajiem arhīviem**. Tiesa arī atbildēja uz **17 174 pilsoņu lūgumiem** sniegt informāciju gan par izskatāmām lietām vai judikatūru, gan par tās darbību un kompetenci.

Visbeidzot, Eiropas Savienības Tiesu tīkls, kas izveidots 2017. gada martā saistībā ar Romas līgumu 60. gadadienu un kurā apvienotas dalībvalstu konstitucionālās un augstākās tiesas, vairākas reizes tikās videokonferencēs divās tematiskās grupās – “Inovācijas” un “Juridiskā terminoloģija”. Šajās sanāksmēs notika informācijas apmaiņa par jaunāko tehnoloģiju izmantošanu tiesu darbības atbalstam un par tādiem tulkošanas resursiem, kurus var izmantot valstu tiesas.

Daudzvalodības ģenerāldirekcijas ieguldījums iestādes darbības nepārtrauktībā

Thierry Lefèvre, Daudzvalodības ģenerāldirekcijas ģenerāldirektors

Daudzvalodība veido Tiesā notiekošo tiesas procedūru kodolu. Pretējā gadījumā pilsoņi nevarētu piekļūt nedz Eiropas tiesai, nedz tās judikatūrai, ar kuru tomēr tiek radītas tiesības un pienākumi. Tādējādi, reaģējot uz pēkšņi radušos veselības krīzi, Daudzvalodības ģenerāldirekcijai (DĢD) bija jānodrošina tai uzticētais uzdevums, ievērojot darbinieku drošību.

Konkrētāk, kamēr pandēmija vēl brieda, gada pirmie mēneši pagāja bez aizķeršanās. Kopš februāra beigām DĢD aktivizēja savu krīzes operatīvo vienību un plānoja īstenot savas darbības nepārtrauktības plānus ciešā sadarbībā ar citiem Tiesas dienestiem un tiesnešu un ģenerālvokātu birojiem.

13. martā, trīs dienas pirms valsts noteiktajiem pārvietošanās ierobežojumiem, visi darbinieki tika informēti par to, ka viņi nedrīkstēs atrasties Tiesas ēkās. Absolūta prioritāte tika piešķirta kolēģu veselības aizsardzībai un vīrusa izplatības novēršanai. Pēc tam, kad tika nodrošināts šis dubultais mērķis, DĢD darbības pamatā bija tieši dienesta nepārtrauktība. Lai arī sākotnēji šīs krīzes specifisko aspektu pārvaldīšanai bija nepieciešama veiklība un radošums, vēlāk bija jāatrod izturība, ņemot vērā šīs krīzes neparedzēto, turklāt joprojām neskaidro ilgumu.

Runājot konkrēti par juridisko tulkošanu, gan kolektīvie, gan individuālie mērķi – sākotnējā ierobežojumu posmā un ja situācija deva tam pamatu – tika pielāgoti ģenerāldirekcijas darbinieku personiskajai situācijai (izolēšanās, bērni mājās, utt.). Tā kā krīze bija vispārēja, ražīguma pagaidu kritumu kompensēja tulkojumu pieprasījuma samazināšanās. Pēc tam organizatoriskie pasākumi un katra paša iesaiste, apvienojumā ar nepārtraukto ieguldījumu jaunajās tehnoloģijās un optimizētos ārpakalpojumos, ļāva atjaunot darba ražīgumu, un tādējādi dienesta nepārtrauktība nevienā brīdī netika apdraudēta.

Attiecībā uz mutisko tulkošanu jautājums par nepārtrauktību izpaudās citādi. Tiesas sēdes bija jāatceļ vai jāatliek uz datumu pēc 25. maija. Tādējādi laikposms no 13. marta līdz 25. maijam tika izmantots, lai sagatavotu tiesas sēžu protokolu, kas rūpētos par visu dalībnieku veselības drošību, piemēram, nosakot, ka katru tulkošanas kabīni var izmantot tikai viens tulks. Turklāt, raugoties uz pārvietošanās grūtībām, ar kādām vēl saskārās lietas dalībnieku pārstāvji, tika ieviesta attālinātas dalības tiesas sēdes sistēma, kas ļāva izvairīties no daudzu ieplānoto sēžu pārcelšanas. Šis jaunievedums bija liels tehnisks, intelektuāls un organizatorisks izaicinājums, kas tika veiksmīgi pārvarēts (sk. [15.](#) un [74.-76.](#) lpp.). Visbeidzot, arī mutiskās tulkošanas dienests pielāgojās tiesas sēžu pārtraukumam, pievēršoties dažādiem ar apmācību un profesionālo izaugsmi saistītiem uzdevumiem (valodu kursi, mutiskās tulkošanas vingrinājumi un lingvistiskās informācijas apmaiņa tiešsaistē), kā arī juridiskās jomas mutiskās tulkošanas popularizēšanai (tīmekļsemināri un lingvistiskie moduļi).

DĢD tādējādi guva labumu no savu darbinieku iesaistes un atbildības sajūtas, savstarpējās izpalīdzēšanas, kā arī būtiskā jauno tehnoloģiju atbalsta, organizējot juridiskās tulkošanas un mutiskās tulkošanas dienestu nepārtrauktību.

Visbeidzot, DĢD pielāgošanās spēju ilustrēja plūsmas digitalizācija, apmācību un sanāksmju organizēšana attālināti, tostarp, lai uzturētu nosacītu saviesīgumu un visu labklājībai nepieciešamo sociālo saikni, kā arī regulāra informēšanas politika, izmantojot ģenerāldirektora elektroniskā pasta vēstules vai informatīvas vēstules.

Rezultāts ir ieguldīto pūļu vērts. Proti, 2020. gadā ar visu iesaistīto pūlēm varēja tikt nodrošināts mutiskais tulkojums plānotajās tiesas sēdēs mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai un tika veikti visi nepieciešamie juridiskie tulkojumi; šajā pārbaudījumā pārbagātā gadā pilnīga daudzvalodība gan ieinteresēto personu, gan pilsoņu interesēs tika nodrošināta gandrīz normālā ritmā.

Pandēmijas pārbaudījums informācijas tehnoloģijām

Raluca Peica, Informācijas tehnoloģiju direkcijas direktore

2020. gads Informācijas tehnoloģiju direkcijai (ITD) paliks atmiņā kā gads, kuru iezīmē augsta reaģētspēja un pielāgošanās, kas to padara vēsturisku.

Uzsākot vispārēju tāl darbu, galvenā prioritāte bija sniegt Tiesas dienestiem iespēju turpināt strādāt pēc iespējas efektīvāk, neraugoties uz pārvietošanās ierobežojumu kontekstu.

Pirms 2020. gada 13. marta lēmuma visiem darbiniekiem strādāt no mājām pieņemšanas mēs savas atbalsta vienības jau bijām aprīkojuši, lai būtu iespējams atbildēt uz zvaniem no mājām. Iepriekš paredzot situāciju, puse no palīdzības dienesta jau strādāja no mājām vairākas dienas pirms lēmuma par vispārēju tāl darbu visiem Tiesas darbiniekiem – tas mums ļāva pārbaudīt, vai atbalsts tāl darba kārtībā darbojas pareizi, un mēs bijām gatavi atbalstīt lietotājus, kuriem bija vienas dienas laikā jāmaina sava darba vieta. Lai visi Tiesas informācijas tehnoloģiju aprīkojuma lietotāji varētu izmantot darba vietu, kas viņiem ļautu strādāt gan no mājām, gan birojā, mēs kopš februāra paātrinājām uzsāktu mobilitātes programmu un apgādājām ar nepieciešamo aprīkojumu visus tos darbiniekus, kuriem tā vēl nebija.

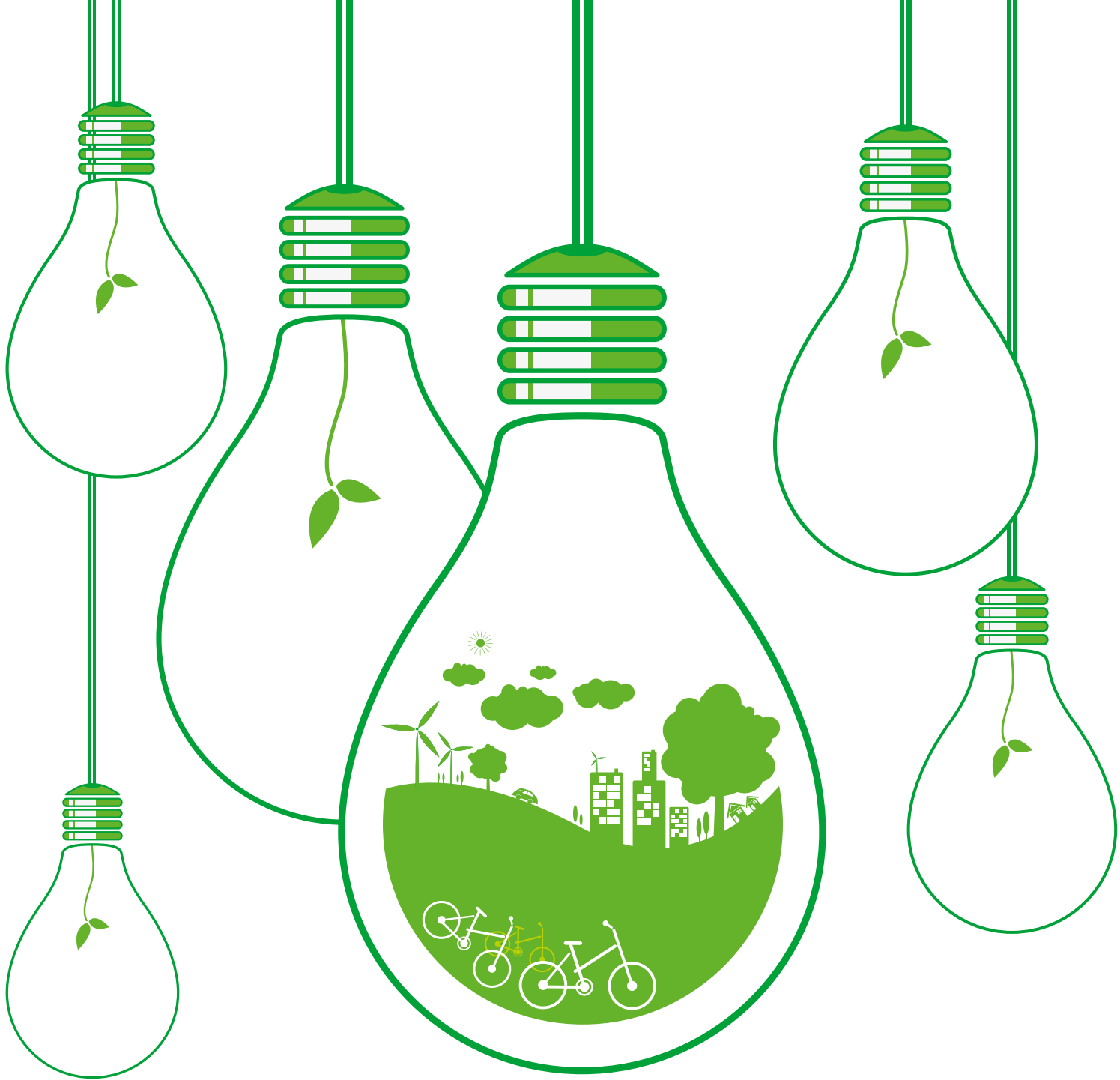
Dažas dienas pēc pārvietošanās ierobežojumu sākšanās mēs bijām 10 reizes palielinājuši mūsu tiešsaistes līniju kapacitāti, lai šādi risinātu Tiesas ienākošo un izejošo savienojumu pēkšņo nepieciešamību. To varēja īstenot, mobilizējot iesaistītos dienestus, kuri darīja visu, lai to paveiktu ļoti īsā laikā.

Saziņa un sadarbība ar Covid-19 saistītās krīzes laikā bija mūsu darbības atslēgvārdi gan attiecībā uz tiesas darbību, gan administratīvo darbību – iestādes iekšienē un ārpus tās. Visredzamākais panākums ir izveidotais jaunais drošais videokonferences pakalpojums, kas ļāva rīkot palātu apspriedes un sanāksmes (15 nedēļā), kā arī iestādes vadības sanāksmes (150 nedēļā). Tas arī ļāva Tiesai un Vispārējai tiesai noturēt 77 tiesas sēdes, lietas dalībniekiem piedaloties attālināti.

Ar Covid-19 saistītā krīze radīja izaicinājumus, bet arī sniedza iespēju paātrināt iestādē notiekošo digitalizāciju. Tādējādi, vispirms mūsu resursus koncentrējot uz informātikas un telekomunikāciju pakalpojumu stabilitāti krīzes kontekstā, mēs atsākām mūsu pārējās darbības un projektus parastajā ritmā, tos pielāgojot, lai apmierinātu krīzes radītās jaunās vajadzības, piemēram, pastiprinātu lietotāju autonomiju, izmantojot tāl darba rīkus. Neraugoties uz krīzes situāciju, mēs arī ievērojām mūsu ceļvedi digitalizācijas jomā, it īpaši lietu integrētās pārvaldības sistēmas (SIGA) projekta vadības jomā, kā arī operatīvās stabilitātes programmu jomā.

Līdz ar to 2020. gads ITD bija nevis “*status quo*” saglabāšanas gads, bet gan pielāgošanās un attīstības gads.

4

Videi

draudzīga iestāde

Jau vairākus gadus Eiropas Savienības tiesa īsteno vērienīgu vides politiku, lai nodrošinātu atbilstību visstingrākajām prasībām ilgtspējīgas attīstības un vides saglabāšanas jomā.

Kā katru gadu, iestāde atskaitās par tās rīcībā esošo aktuālo, proti, 2019. gada, datu, attīstību. Savukārt 2020. gads būs īpašs, ņemot vērā vispārējā tādārba iespaidu uz iestādes ietekmi uz vidi. Tā tiks izklāstīta 2021. gada apskatā.

Gan īstenojot savus būvprojektus, gan ikdienā apsaimniekojot tās rīcībā esošos līdzekļus un iekārtas, iestāde nerimstoši rūpējas par vides saudzēšanu, un to apliecina arī tās atrašanās *EMAS (Eco-Management and Audit Scheme, Vides vadības un audita sistēma)* reģistrā kopš 2016. gada.

Reģistrācija *EMAS*, kas ir paredzēta ES regulā un tiek piešķirta organizācijām, kuras atbilst stingriem nosacījumiem attiecībā uz savu vides politiku un centieniem vides saglabāšanas un ilgtspējīgas attīstības jomā, skaidri apliecina Tiesas apņemību attiecībā uz ekoloģiju un lielo veikumu vides jomā.

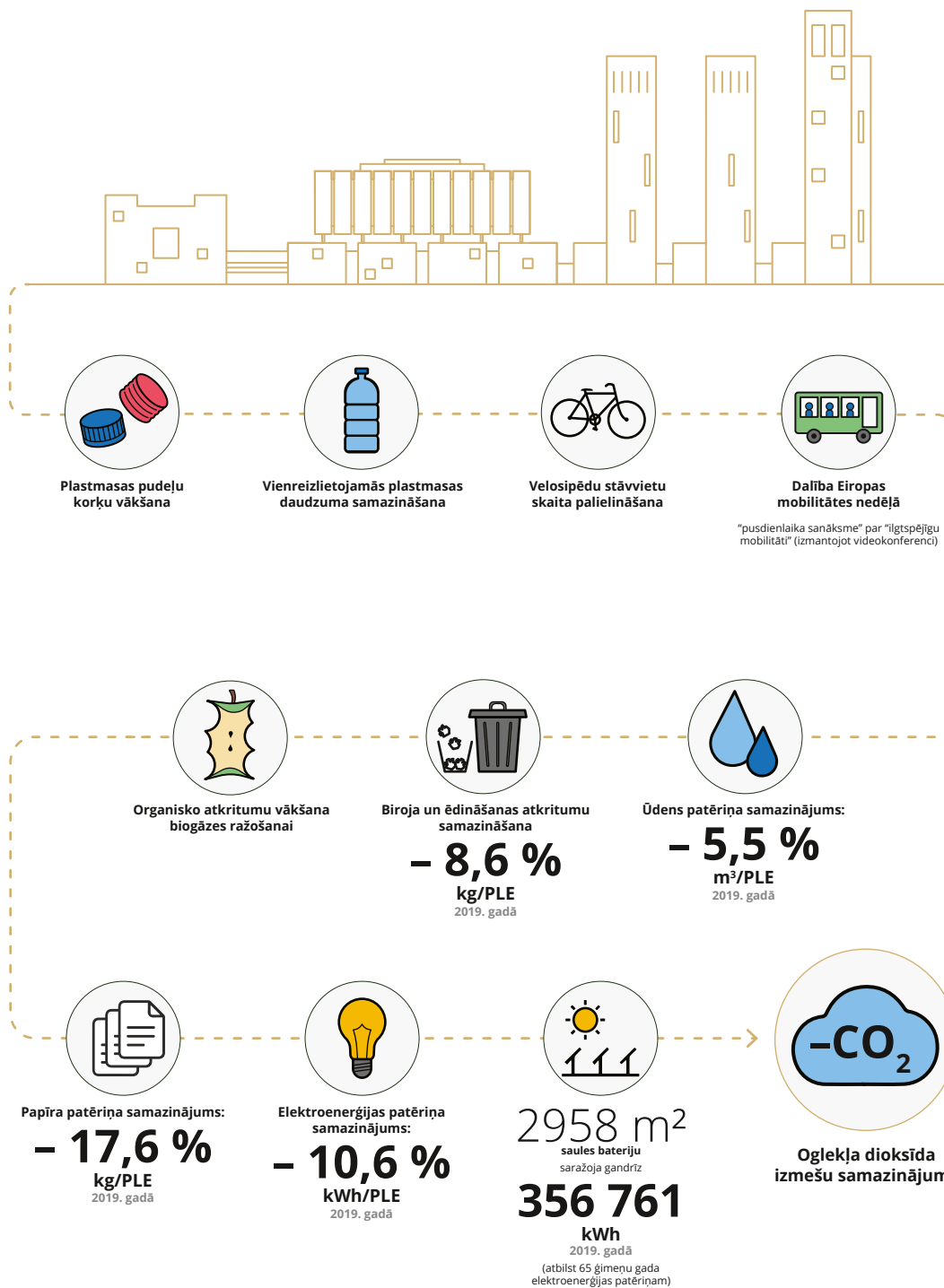
Savā ikgadējā Vides deklarācijā Tiesa detalizēti apkopo vides aizsardzībā paveikto, kā arī iestādes šobrīža un nākotnes projektus ekoloģijas jomā.

Izmantojot tiešsaistes apmācību moduli, Tiesa vēršas pie visiem jaunajiem darbiniekiem, lai informētu par vides aspektiem viņu ikdienas darbā, sniežot ieteikumus par pareiziem ieradumiem attiecībā uz informācijas tehnoloģiju un elektronisko biroja iekārtu izmantošanu, elektroenerģijas un ūdens patēriņu, atkritumu pārstrādi un pārvietošanos.

Runājot par konkrētām darbībām, Tiesa bija izvirzījusi mērķi gada laikā panākt, lai tiesas sēžu, apspriežu un sanāksmju zālēs vairs netiktu piegādātas vienreizlietojamās plastmasas pudeles; kopš 2020. gada tā ir pārtraukusi to pasūtīšanu.

Lietojumprogrammā *e-Curia* (sk. 24. lpp.) tiesvedības dokumentu apmaiņai starp lietas dalībnieku pārstāvjiem un Savienības tiesām ir pozitīva ietekme uz vidi. Piemēram, ja visas procesuālo dokumentu lappuses, kas 2020. gadā tika iesniegtas Tiesā un Vispārējā tiesā, izmantojot *e-Curia* (vairāk nekā 1 300 000 lappušu), kopā ar to kopiju komplektiem tiktu iesniegtas papīra formātā, rastos vairākas tonnas dokumentu lappušu, kuras turklāt fiziski būtu bijis jāatgādā līdz Luksemburgai.

Pilna laika ekvivalents (PLE) ir vienība, kas ļauj izmērīt profesionālo darbību neatkarīgi no dažādo darba laika modeļu dēļ vērojamo atšķirībām katra darbinieka nedēļā nostrādāto darba stundu skaitā.

Ūdens, atkritumu, papīra un elektroenerģijas **vides rādītāji** atbilst 2019. gadam. Atšķirības norādītas, salīdzinot ar 2015. gadu, kas ir atsauces gads.

5

Skats
nākotnē

Pēc pārmaiņām, kas ar iestādi notika 2020. gadā, 2021. būs gads, kurā tiks turpināts iesāktais, kad, pakāpeniski atgriežoties pie darba klātienē, tiks integrēti darba no mājām pieredzē iegūtie jauninājumi.

Saistībā ar dokumentu aprites un lēmumu pieņemšanas plūsmu dematerializāciju, vienkāršošanu un racionalizāciju apjomīgi izstrādes darbi tiks veikti lietu integrētās pārvaldības sistēmas projektā, par kuru publiskā iepirkuma procedūra noslēdzās 2020. gadā, lai tā rezultātā būtiski augtu abu tiesu un ar lietu pārvaldību saistīto dienestu darbību efektivitāte.

Vispārējā darba no mājām režīma laikā gūtās pieredzes pozitīvie aspekti, kuri cita starpā konstatēti personāla un dienesta vadītāju aptaujās, tiks integratīvi analizēti saistībā ar konkrētu kārtību daļējai darba veikšanai no mājām. Šī pilnveidošana ietvers apsvērumus par profesionālās un privātās dzīves līdzsvarošanu, atbalstu darbinieku autonomijai tiklab personīgās labsajūtas, kā arī darba pienākumu izpildes nolūkos, kā arī par līdzekļiem, lai minētajā kontekstā nodrošinātu personāla saliedētību un tā attiecību ar iestādi attīstību.

Virtuālās klātbūtnes tehnoloģijas, kas tika plaši izmantotas 2020. gadā, kalpos par pamatu projektam apmeklētāju uzņemšanas piedāvājuma dažādošanai. Šī projekta mērķis ir iestādes apmeklētājiem, kuriem ierašanās Luksemburgā ir šķērslis, kas neļauj iepazīties ar Tiesas darbību (it īpaši attāluma dēļ, kas rada laika patēriņu un izmaksas, kā arī ekoloģisku apsvērumu dēļ), piedāvāt iespēju apmeklēt iestādi virtuāli, lai piedalītos attālinātā tās telpu apskatē. Piedāvātā programma ietvers videosižetus, ēku apmeklējumu stāstījuma pavadībā, kā arī interaktīvas tikšanās ar iestādes personāla pārstāvjiem. Ar šo attālinātā apmeklējuma programmu iestāde vēlas piedāvāt pēc iespējas plašāku līdzekļu klāstu, lai iepazīstinātu ar tās lomu Eiropas institucionālajā sistēmā un ieguldījumu Savienības tiesību sistēmā, īstenojot demokrātijas mērķi. Vispirms 2021. gadā tiks uzsākts izmēģinājuma posms, piedaloties noteiktam skaitam gadu jaunu (15–18 gadi) sabiedrības locekļu grupām, lai pēc tam piedāvājumu paplašinātu un pielāgotu citām sabiedrības grupām.

6

Palieciēt
ar mums!

APMEKLĒJIET TIESAS UN VISPĀRĒJĀS TIESAS JUDIKATŪRAS MEKLĒŠANAS PORTĀLU, IZMANTOJOT CURIA VIETNI:

---

curia.europa.eu

SEKOJIET JUDIKATŪRAS UN IESTĀDES AKTUALITĀTĒM:

- iepazīstoties ar **paziņojumiem presei**: curia.europa.eu/jcms/PressReleases
- abonējot Tiesas **RSS padevi**: curia.europa.eu/jcms/RSS
- sekojot iestādes *Twitter* kontam: [@CourUEPresse](https://twitter.com/CourUEPresse) vai [@EUCourtPress](https://twitter.com/EUCourtPress)
- sekojot **LinkedIn** kontam:
<https://www.linkedin.com/company/european-court-of-justice>
- lejupielādējot CVRIA lietotni viedtālruniem un planšetdatoriem
- iepazīstoties ar **judikatūras krājumu**: curia.europa.eu/jcms/EuropeanCourtReports

---

LAI UZZINĀTU VAIRĀK PAR IESTĀDES DARBĪBU:

- iepazīstieties ar **2020. gada ziņojuma** mājaslapu:
curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
  - Gada apskats
  - Tiesas darbība
  - Vadības ziņojums
- noskatieties **sižetus YouTube**

PIEKĻUVE IESTĀDES DOKUMENTIEM:

- **vēsturiskajiem arhīviem:** curia.europa.eu/jcms/archive
- **administratīvajiem dokumentiem:** curia.europa.eu/jcms/documents

---

APMEKLĒJIET EIROPAS SAVIENĪBAS TIESAS GALVENO MĪTNI:

- iestāde piedāvā interesentiem **apmeklējumu programmas**, kas tiek īpaši pielāgotas katras grupas interesēm (tiesas sēdes apmeklējums, ekskursija ēku vai mākslas darbu apskatei gida pavadībā, mācību apmeklējumi): curia.europa.eu/jcms/visits
- Ēku **apmeklējot virtuāli**, varat arī aplūkot ēku kompleksu no putna lidojuma un tajā iekļūt, pat neizejot no mājām: <https://curia.europa.eu/visit360/>

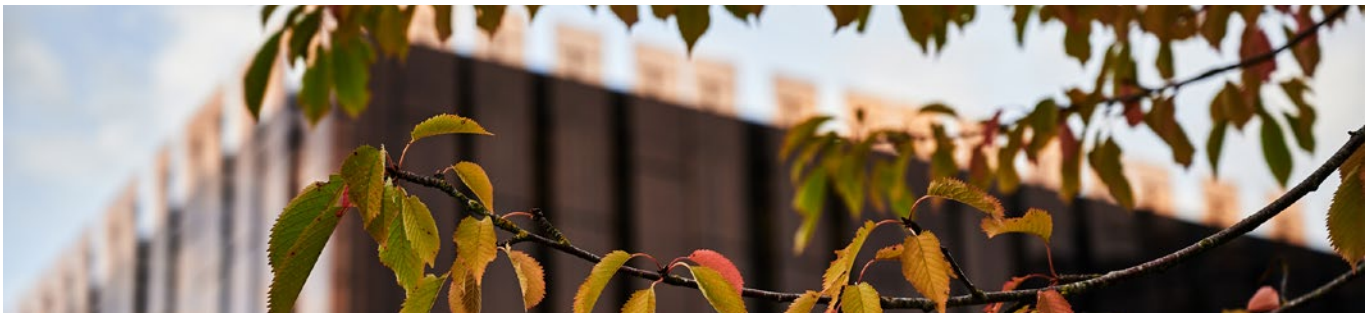

LAI SAŅEMTU INFORMĀCIJU PAR IESTĀDI:

- rakstiet mums, izmantojot **saziņas veidlapu:** curia.europa.eu/jcms/contact

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA

Tiesa
L-2925, Luxembourg
Tālrunis: +352 4303-1

Vispārējā tiesa
L-2925, Luxembourg
Tālrunis: +352 4303-1

Tiesas tīmeklis: curia.europa.eu

Manuskripts pabeigts 2021. gada martā.
Atsauce uz informāciju 31.12.2020.

Ne iestāde, ne personas, kas rīkojas tās vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija.

Luksemburga, Eiropas Savienības Tiesa
Saziņas direkcija
Publikāciju un elektronisko plašsaziņas līdzekļu nodaļa

Fotogrāfijas: © Eiropas Savienība, 2019–2021; *Shutterstock*
Atļauts reproducēt, norādot avotu.

Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko Eiropas Savienībai nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekiem.

Print	QD-AQ-20-101-LV-C	ISBN 978-92-829-3708-2	ISSN 2467-1363	doi:10.2862/643
PDF	QD-AQ-20-101-LV-N	ISBN 978-92-829-3579-8	ISSN 2467-1592	doi:10.2862/43732
HTML	QD-AQ-20-101-LV-Q	ISBN 978-92-829-3562-0	ISSN 2467-1592	doi:10.2862/66909

EIROPAS SAVIENĪBAS
TIESA

Saziņas direkcija
Publikāciju un elektronisko plašsaziņas līdzekļu nodaļa

2021. gada aprīlis

